

POLITICAL SCIENCE

Name & Signature of the Invigilator

PAPER – II
CODE-11

OMR Answer Sheet No. :

--	--	--	--	--	--

Roll No. :

--	--	--	--	--	--

(in figures as in Hall Ticket)

Roll Number in words :

Time : 2 Hours]

No. of Printed Pages : 40

[Maximum Marks : 200

110183

Question Booklet Si. No.

Instructions for the Candidates

- Write your Roll Number in the space provided on the top of this page.
- This paper consists of **one hundred (100)** multiple choice type of questions. All questions are compulsory.
- At the commencement of examination, the question booklet will be given to you. In the first 5 minutes, you are requested to open the booklet and compulsorily examine it as below :
 - To have access to the Question Booklet, tear off the paper seal on the edge of this cover page. Do not accept a booklet without sticker seal and do not accept an open booklet.
 - Tally the number of pages and number of questions in the booklet with the information printed on the cover page. Faulty booklets due to pages/questions missing or duplicate or not in serial order or any other discrepancy should be got replaced immediately by a correct booklet from the invigilator within the period of 5 minutes. Afterwards, neither the Question Booklet will be replaced nor any extra time will be given.
 - After this verification is over, the Test Booklet Number should be entered on the OMR Answer Sheet and the OMR Answer Sheet Number should be entered on this Test Booklet.
- Each item has four alternative responses marked (A), (B), (C) and (D). You have to darken the oval as indicated below on the correct response against each item.
Example: (A) (B) (C) (D) where (B) is the correct response.
- Your responses to the items are to be indicated on the OMR Answer Sheet under Paper – II only. If you mark your response at any place other than in the oval in the OMR Answer Sheet, it will not be evaluated.
- Rough Work is to be done in the end of this booklet.
- If you write your Name, Roll Number, Phone Number or put any mark on any part of the OMR Answer Sheet, except for the space allotted for the relevant entries, which may disclose your identity, or use abusive language or employ any other unfair means, such as change of response by scratching or using white fluid, you will render yourself liable to disqualification.
- You have to return the original OMR Answer Sheet to the invigilator at the end of the examination compulsorily and must not carry it with you outside the Examination Hall. You are however, allowed to carry original question booklet and duplicate copy of OMR Answer Sheet on conclusion of examination.
- Use only Blue/Black Ball point pen.
- Use of any calculator or any electronic devices or log table etc., are prohibited.
- There shall be no negative marking.
- In case of any discrepancy in the English and Gujarati versions of questions, English version will be taken as final.

પરીક્ષાર્થીઓ માટે સૂચનાઓ

- આ પાનાની ટોચ પર દર્શાવેલી જગ્યામાં તમારો રોલ નંબર લખો.
- આ પ્રશ્નપત્રમાં બહુવૈકલ્પિક ઉત્તરો ધરાવતા સૌ (૧૦૦) પ્રશ્નો આપેલા છે. બધા જ પ્રશ્નો ફરજિયાત છે.
- પરીક્ષાની શરૂઆતમાં આપને પ્રશ્નપુસ્તિકા આપવામાં આવશે. પ્રથમ પાંચ (૫) મિનિટ દરમિયાન તમારે પ્રશ્નપુસ્તિકા ખોલી અને ફરજિયાતપણે નીચે મુજબ પરીક્ષણ કરવું :
 - પ્રશ્નપુસ્તિકાનો વપરાશ કરવા માટે આ કવર પુષ્ટની ધાર પર આપેલ સીલ સ્ટીકર ફાડી નાખો. કોઈપણ સંજોગોમાં સીલ સ્ટીકર વગરની કે ખુલ્લી પ્રશ્નપુસ્તિકા સ્વીકારશો નહીં.
 - કવર પુષ્ટ પર છપાયેલ નિર્દેશાનુસાર પ્રશ્નપુસ્તિકાના પ્રશ્નો, પૃષ્ઠો અને સંખ્યાને બરાબર ચકાસી લો. ખામીયુક્ત પ્રશ્નપુસ્તિકા કે જેમાં પ્રશ્નો/ પૃષ્ઠો ઓછા હોય, બે વાર છપાયા હોય, અનુક્રમમાં અથવા અન્ય કોઈ ફરક હોય અર્થાત કોઈપણ સંજોગોમાં ખામીયુક્ત પ્રશ્નપુસ્તિકા સ્વીકારશો નહીં. અને જો ખામીયુક્ત પ્રશ્નપુસ્તિકા મળી હોય તો નિરીક્ષક પાસેથી તુરંત જ બીજી સારી પ્રશ્નપુસ્તિકા મેળવી લેવી. આ માટે ઉમેદવારને પાંચ (૫) મિનિટનો સમયગાળો આપવામાં આવશે. પછીથી, પ્રશ્નપુસ્તિકા બદલવામાં આવશે નહીં કે કોઈ વધારાનો સમયગાળો આપવામાં આવશે નહીં.
 - આ ચકાસણી સમાપ્ત થાય પછી, પ્રશ્નપુસ્તિકાનો નંબર OMR જવાબ પત્રક પર લખવો અને OMR જવાબ પત્રકનો નંબર પ્રશ્નપુસ્તિકા પર લખવો.
- પ્રત્યેક પ્રશ્ન માટે ચાર જવાબ વિકલ્પ (A), (B), (C) અને (D) આપવામાં આવેલ છે, તમારે સાચા જવાબના ઓવલ (oval) ને નીચે આપેલ ઉદાહરણ મુજબ પેનથી ભરીને સંપૂર્ણ કાળું કરવાનું રહેશે.
ઉદાહરણ : (A) (B) (C) (D) કે જ્યાં (B) સાચો જવાબ છે.
- આ પ્રશ્નપુસ્તિકાના પ્રશ્નોના જવાબ અલગથી આપવામાં આવેલ OMR જવાબ પત્રકમાં પેપર-II લખેલ વિભાગમાં જ અંકિત કરવા. જો આપ OMR જવાબ પત્રકમાં આપેલ ઓવલ (oval) સિવાય અન્ય સ્થાને જવાબ અંકિત કરશો તો તે જવાબનું મૂલ્યાંકન કરવામાં આવશે નહીં.
- કાચું કામ (Rough work) પ્રશ્નપુસ્તિકાના અંતિમ પુષ્ટ પર કરવું.
- જો આપ OMR જવાબ પત્રક નિયત જગ્યા સિવાય અન્ય કોઈપણ સ્થાને, આપનું નામ, રોલ નંબર, ક્લિન નંબર અથવા એવું કોઈ ચિહ્ન કે જેનાથી તમારી ઓળખ થઈ શકે, અંકિત કરશો અથવા અલગ ભાષાનો પ્રયોગ કરો, અથવા અન્ય કોઈ અનુચિત સાધનોનો ઉપયોગ કરો, જેમકે અંકિત કરી દીધેલ જવાબ ભૂંસી નાખવો કે સફેદ શાકીનો ઉપયોગ કરી બદલશો તો આપને પરીક્ષા માટે અયોગ્ય જાહેર કરવામાં આવશે.
- પરીક્ષા સમય પૂરો થઈ ગયા બાદ ચોરીજનલ OMR જવાબ પત્રક જે તે નિરીક્ષકને ફરજિયાત સોંપી દેવું અને કોઈ પણ સંજોગોમાં તે પરીક્ષા ખંડની બહાર લઈ જવું નહીં. પરીક્ષા પૂર્ણ થયા બાદ ઉમેદવાર ચોરીજનલ પ્રશ્નપુસ્તિકા અને OMR જવાબ પત્રકની ડુપ્લિકેટ કોપી પોતાની સાથે લઈ જઈ શકે છે.
- માત્ર કાળી / ભૂરી બોલ પોઈન્ટ પેન વાપરવી.
- કેલ્ક્યુલેટર, લોગ ટેબલ અને અન્ય ઇલેક્ટ્રોનિક યંત્રોનો ઉપયોગ કરવાની મનાઈ છે.
- ખોટા જવાબ માટે નકારાત્મક ગુણાંકન પ્રથા નથી.
- પ્રશ્નપુસ્તિકાના કોઈ પ્રશ્નમાં અનુવાદ અંગે કોઈ વિવાદ/મતભેદ જણાય તો અંગ્રેજી વર્ઝન યોગ્ય ગણાશે.

DO NOT WRITE HERE

POLITICAL SCIENCE

Paper – II

1. "Political theory attempts to explain the attitudes and actions arising from ordinary political life and to generalize about them in a particular context; thus political theory is concerned about/with the relationships between concepts and circumstances." Who said this ?

- (A) Sheldon Wolin
- (B) Alfred Cobban
- (C) Bernard Crick
- (D) Michael Oakeshott

2. The Principle of Difference in John Rawls' theory of justice as fairness advocates social and economic redistribution in favour of

- (A) The greatest happiness of the greatest number
- (B) The greatest benefit of the least advantaged
- (C) The least happiness of the least advantaged
- (D) The least benefit of the greatest number

3. "For instance, it is thought that justice is equality, and so it is, though not for everybody but only for those who are equals; and it is thought that inequality is just, for so indeed it is, though not for everybody, but for those who are unequal." Who said this ?

- (A) Plato
- (B) Aristotle
- (C) Machiavelli
- (D) John Locke

1. "રાજકીય સિદ્ધાંત સાધારણ રાજકીય જીવનમાંથી નિષ્પન્ન થતાં કાર્યો અને વૃત્તિઓનો ખુલાસો કરવાનો પ્રયાસ કરે છે અને તેમના વિશે વિશિષ્ટ સંદર્ભમાં સામાન્ય વિધાન કરે છે; આમ, રાજકીય સિદ્ધાંત વિભાવનાઓ અને તેમના સંજોગો વચ્ચેના સંબંધો વિશે / સાથે સંકળાયેલો છે" આ વિધાન કોને કર્યું ?

- (A) શેલ્ડન વોલીન
- (B) આલ્ફ્રેડ કોબ્બાન
- (C) બર્નાર્ડ ક્રીક
- (D) માઈકલ ઓકશોટ

2. જહોન રોલ્સના "ન્યાય એટલે ઔચિત્ય" ના સિદ્ધાંતમાં તફાવતનો આદર્શ સામાજિક અને આર્થિક પુનર્વહેચણી માટે નીચે પૈકી કોની હિમાયત કરે છે ?

- (A) સૌથી વધુ સંખ્યામાં લોકોનું ગુરુત્તમ સુખ
- (B) લઘુત્તમ લાભાન્વિત લોકોને ગુરુત્તમ લાભ
- (C) લઘુત્તમ લાભાન્વિત લોકોનું લઘુત્તમ સુખ
- (D) ગુરુત્તમ સંખ્યાને લઘુત્તમ લાભ

3. "ઉદાહરણ તરીકે, એવું માનવામાં આવે છે કે ન્યાય એટલે સમાનતા; અને એ એમ જ છે, ભલે બધાં માટે નહિ પરંતુ જેઓ સમાન છે તેમના માટે; અને એવું માનવામાં આવે છે કે અસમાનતા ન્યાયી છે; જે ખરેખર છે, પરંતુ બધા માટે નહિ પરંતુ જે અસમાન છે તેમના માટે." આ વિધાન કોણે કર્યું છે ?

- (A) પ્લેટો
- (B) એરિસ્ટોટલ
- (C) મેકિયાવેલી
- (D) જહોન લોક

4. Which of the following is not a feature of conservatism ?

- (A) Value of tradition
- (B) Human imperfection
- (C) Organic society
- (D) Natural equality

5. Match List – I with List – II and select the correct answer from the codes given below.

List – I **List – II**
(Concept of Power) **(Form of Power)**

a. Behavioural	i. Non-decision making
b. Post-behavioural	ii. Thought control
c. Radical	iii. Decision making
d. Post-structural	iv. Discourse/ knowledge

Codes :

	a	b	c	d
(A)	iii	i	ii	iv
(B)	i	iv	iii	ii
(C)	iii	ii	iv	i
(D)	ii	i	iii	iv

4. નીચેપૈકીનું કયું રૂઢિચુસ્તવાદનું લક્ષણ નથી?

- (A) પ્રણાલિકાનું મુલ્ય
- (B) માનવીય અપરિપૂર્ણતા
- (C) જૈવિકસમાજ
- (D) પ્રાકૃતિક સમાનતા

5. યાદી I ને યાદી II સાથે જોડો અને નીચે આપેલા કોડમાંથી સાચો જવાબ પસંદ કરો.

યાદી I **યાદી II**
(સત્તાની વિભાવના) **(સત્તાનું સ્વરૂપ)**

a. વર્તનલક્ષી	i. નિર્ણય ન લેવો
b. અનુ-વર્તન લક્ષી	ii. વિચાર નિયંત્રણ
c. આમૂલ પરિવર્તન લક્ષી	iii. નિર્ણય લેવો
d. અનુ-સંરચનાત્મક	iv. વિમર્શ/જ્ઞાન

કોડ્સ :

	a	b	c	d
(A)	iii	i	ii	iv
(B)	i	iv	iii	ii
(C)	iii	ii	iv	i
(D)	ii	i	iii	iv

6. Which of the following pairs of Political Thinker and Idea of Democracy is wrongly matched ?

Political Thinker	Idea of Democracy
(A) J. J. Rousseau	– Obedience to a law one prescribes to oneself
(B) Joseph Schumpeter	– Arena of struggle among power seeking politicians intent upon winning the people's vote
(C) Robert Dahl	– Characterized by a tendency to degenerate into 'soft despotism' and developing into the tyranny of the majority
(D) C. B. Macpherson	– Possible only through participation in a non-market social environment

6. 'રાજકીય ચિંતક અને લોકશાહીનો વિચાર' ને સાંકળતું નીચે પૈકીનું કયું જોડકું ખોટું છે ?

રાજકીય ચિંતક	લોકશાહીનો વિચાર
(A) જી. જી. રુશો	– જાતને જે નિયમ સુચવીએ તેનું પાલન
(B) જોસેફ શુમ્પીટર	– લોકોના મત જીતવા માટે આતુર સત્તા ઈચ્છુક રાજકારણીઓ વચ્ચે સંઘર્ષનું ક્ષેત્ર
(C) રોબર્ટ ડાહ્લ	– નરમ આપખુદશાહીમાં પતન થવું અને 'બહુમતીના અત્યાચાર' માં પરિવર્તિત થવું એ તેની વૃત્તિ છે.
(D) સી.બી. મેકફરસન	– બિન-બાજારી સામાજિક વાતાવરણમાં હિસ્સેદારીથી જ એ સંભવ છે.

7. Match List – I with List – II and select the correct answer from the codes given below.

List – I (Author)	List – II (Books)
a. Bell Hooks	i. <u>Who's Afraid of Gender</u>
b. Betty Friedan	ii. <u>The Feminine Mystique</u>
c. Judith Butler	iii. <u>Feminism is for Everybody : Passionate Politics</u>
d. Luce Irigaray	iv. <u>The Sex Which is Not One</u>

Codes :

	a	b	c	d
(A)	i	iii	iv	ii
(B)	ii	iv	iii	i
(C)	ii	iii	iv	i
(D)	iii	ii	i	iv

8. Given below are two statements, one labelled as Assertion (A) and the other labelled as Reason (R). Select the correct answer from the codes given below.

Assertion (A) : Ecocentrism is a conceptual perspective which brings out the anthropocentric basis of knowledge and everyday existence.

Reason (R) : Anthropocentrism is a philosophical form that regards nature alone to possess intrinsic value, while all other beings hold instrumental value.

Codes :

- (A) Both (A) and (R) are true and (R) is the correct explanation of (A)
(B) Both (A) and (R) are true, but (R) is not the correct explanation of (A)
(C) (A) is true, but (R) is false
(D) (A) is false, but (R) is true

7. યાદી I ને યાદી II સાથે જોડો અને નીચે આપેલા કોડ્સમાંથી સાચો જવાબ પસંદ કરો.

યાદી I (લેખક)	યાદી II (પુસ્તક)
a. બેલ હુક્સ	i. વુઈસ અફેઈડ ઓફ જેન્ડર
b. બેટી ફ્રાઇડન	ii. ધી ફેમીનેન મીસ્ટીક
c. જ્યુડિથ બટલર	iii. ફેમીનીશમ ઇઝ ફોર એવરીબોડી : પેશનેટ પોલીટીક્સ
d. લ્યુસ ઇરીગરે	iv. ધિ સેક્સ વીચ ઇસ નોટ વન

કોડ્સ :

	a	b	c	d
(A)	i	iii	iv	ii
(B)	ii	iv	iii	i
(C)	ii	iii	iv	i
(D)	iii	ii	i	iv

8. નીચે બે કથનો આપેલા છે જેમાંથી એક વિધાન(A) છે અને બીજું કારણ (R) છે.

નીચે આપેલા કોડ્સમાંથી સાચો જવાબ પસંદ કરો.

વિધાન(A) : 'ઇકોસેન્ટ્રીસમ' એક વિભાવનાત્મક પરિપ્રેક્ષ્ય છે જે જ્ઞાન અને રોજીંદા અસ્તિત્વનાં 'એન્થ્રોપોસેન્ટ્રીક' પાયાને બહારલાવે છે.

કારણ (R) : 'એન્થ્રોપોસેન્ટ્રીસીઝમ' એક તાત્વિક રૂપ છે જે એવું માને છે કે પ્રકૃતિમાં જ અંતર્ગત મુલ્ય છે જ્યારે બાકીના બધાં જ અસ્તિત્વો યાંત્રિક મુલ્ય ધરાવે છે.

કોડ્સ :

- (A) (A) અને (R) બંને સાચાં છે અને (R) એ (A) ની સાચી સમજૂતી છે.
(B) (A) અને (R) બંને સાચાં છે પણ (R) એ (A) ની સાચી સમજૂતી નથી.
(C) (A) સાચું છે પરંતુ (R) ખોટું છે.
(D) (A) ખોટું છે પરંતુ (R) સાચું છે.

9. Which are the three thematic features of post-modernism ?

- (A) Scientific Realism; Progress to Utopia; Grand Theory
- (B) Certainty of Truth; Historical Continuity; Social Authenticity
- (C) Hyperreality; Intertextuality; Incredulity towards Metanarratives
- (D) Singular Historiography; Absence of Suspicion; Centrality of Reason

10. Which theory of politics emphasizes consequentialism and hedonism ?

- (A) Libertarianism
- (B) Utilitarianism
- (C) Classical liberalism
- (D) Liberal feminism

11. Which of the following metaphors is employed by Plato in his book Republic ?

- (A) The chariot of justice
- (B) The ship of state
- (C) The cart of politics
- (D) The hand of fate

12. In which work does Aristotle describe his subject matter as 'political science' and characterizes it as the most comprehensive because it aims for the highest human good ?

- (A) Nicomachean Ethics
- (B) Politics
- (C) On Interpretation
- (D) Categories

9. અનુ-આધુનિકતાવાદના ત્રણ સવિકરણ લક્ષણો કયાં છે ?

- (A) વૈજ્ઞાનિક વાસ્તવવાદ; યુટોપિયા તરફનો વિકાસ; ભવ્ય સિદ્ધાંત
- (B) સત્યની નિશ્ચિતતા; ઐતિહાસિક સાતત્ય; સામાજિક પ્રમાણિતતા
- (C) પરા-વાસ્તવ; ઈન્ટર-ટેક્સ્ટુઆલીટી; મેટા કથાનો પ્રત્યે વિશ્વાસ ન હોવો.
- (D) એકરૂપી ઈતિહાસ અભ્યાસ અભિગમ; સંદેહનો અભાવ; વિવેકનું કેન્દ્રીય સ્થાને હોવું.

10. રાજકારણનો કયો સિદ્ધાંત

'કન્શીકવેન્શીયાલીઝમ' અને 'હિડોનીઝમ' પર ભાર મુકે છે ?

- (A) લીબર્ટેરીયાનીઝમ
- (B) ઉપયોગિતાવાદ
- (C) પ્રશિષ્ટ ઉદારવાદ
- (D) ઉદારવાદી નારીવાદ

11. તેના પુસ્તક 'રિપબ્લિક' માં પ્લેટોએ નીચે પૈકી કયા રૂપકનો પ્રયોગ કર્યો છે ?

- (A) ન્યાયનો રથ
- (B) રાજ્યનું વહાણ
- (C) રાજકારણનું ગાડું
- (D) દૈવનો હાથ

12. તેના કયાં પુસ્તકમાં એરિસ્ટોટલ

તેના વિષયવસ્તુને 'રાજકીય વિજ્ઞાન' તરીકે વર્ણવે છે અને તેને સૌથી વધુ સર્વગ્રાહી ગણાવે છે કારણ કે તે સર્વોચ્ચ માનવીય હિત સાધવાનું લક્ષ આપે છે ?

- (A) નીકોમેકિયન ઇથીક્સ
- (B) પોલીટીક્સ
- (C) ઓન ઇન્ટરપ્રીટેશન
- (D) કેટેગરીઝ

13. Which of the following political thinkers distinguishes between a minimal constitutional order wherein subjects live securely (*vivere sicuro*) and a fully constitutional regime which is characterized by freedom and participation of the community (*vivere libero*) ?

- (A) J. J. Rousseau
- (B) John Locke
- (C) J. S. Mill
- (D) Machiavelli

14. Which of the following statements about the political thought of John Locke are true ?

Choose the correct answer from the codes given below.

- a. Locke's First Treatise is in agreement and in support of Filmer's arguments.
- b. Locke offers the conceptual basis for the natural rights tradition.
- c. Locke's civil society aims to protect and preserve freedom.
- d. Locke understood labour as one of the natural rights of man.

Codes :

- (A) a, b and c
- (B) a, c and d
- (C) b, c and d
- (D) a, b and d

13. નીચેપૈકી કયો રાજકીય વિચારક જ્યાં લોકો સુરક્ષિત રહી શકે તેવી લઘુત્તમ બંધારણીય વ્યવસ્થા (વિવેરે સીક્યુરો) અને પૂર્ણ બંધારણીય શાસન વ્યવસ્થા જ્યાં સ્વતંત્રતા અને સમુદાયની હિસ્સેદારી હોય (વિવેરે લીબેરો) વચ્ચે ભેદ કરે છે ?

- (A) જ. જ. રુશો
- (B) જહોન લોક
- (C) જ. એસ. મિલ
- (D) મેકિયાવેલી

14. જહોન લોકના વિચારના સંદર્ભે નીચે પૈકીનાં કયાં વિધાનો સાચાં છે ? નીચેઆપેલા કોડ્સમાંથી સાચો જવાબ પસંદ કરો.

- a. લોકની 'ફર્સ્ટ ટ્રીટીઝ' ફિલ્મરની દલીલોના સમર્થનમાં છે અને તેની સાથે સંમત છે.
- b. પ્રાકૃતિક અધિકારોની પ્રણાલિકા માટે લોક વિભાવનાત્મક આધાર પૂરો પાડે છે.
- c. લોકનો નાગરીક સમાજ સ્વતંત્રતાની રક્ષા અને જાણવણી કરવાનું ધ્યેય રાખે છે.
- d. લોક શ્રમને એક પ્રાકૃતિક અધિકાર તરીકે જુએ છે.

કોડ્સ :

- (A) a, b અને c
- (B) a, c અને d
- (C) b, c અને d
- (D) a, b અને d

15. Given below are two statements, one labelled as Assertion (A) and the other labelled as Reason (R). Choose the correct answer from the codes given below.

Assertion (A) : Hegel characterized the family as the space of particular egoism.

Reason (R) : Hegel held an idealised view of the family whereby he associated it with unity and a sense of fulfilment.

Codes :

- (A) Both (A) and (R) are true and (R) is the correct explanation of (A)
- (B) Both (A) and (R) are true, but (R) is not the correct explanation of (A)
- (C) (A) is true, but (R) is false
- (D) (A) is false, but (R) is true

16. Which of the following is not true about Marx's theory of alienation ?

- (A) Systematic forms of alienation did not exist in pre-capitalist and religious societies
- (B) Systematic forms of alienation are only a feature of class divided societies
- (C) Systematic forms of alienation are greater in contemporary capitalist societies than in pre-capitalist societies
- (D) A future classless society will not contain systematic forms of alienation

15. નીચે આપેલા કથાનોમાં એક વિધાન (A) છે અને બીજું કારણ (R) છે. નીચેઆપેલા કોડમાંથી સાચોજવાબ પસંદ કરો.

વિધાન(A) : હેગેલ પરિવારને નિશ્ચિત અહંવાદ માટેની જગ્યા તરીકે ગણાવે છે.

વિધાન (R) : હેગેલ પરિવાર, માટે એક આદર્શવાદી વિચારધરાવે છે જેમાં તે પરિવારને એકતા અને આમસંતુષ્ટિની ભાવના સાથે જોડે છે.

કોડ્સ :

- (A) (A) અને (R) બંને સાચાં છે અને (R) એ (A)ની સાચી સમજૂતી છે.
- (B) (A) અને (R) બંને સાચાં છે પણ (R) એ (A)ની સાચી સમજૂતી નથી.
- (C) (A) સાચું છે પરંતુ (R) ખોટું છે.
- (D) (A) ખોટું છે પરંતુ (R) સાચું છે.

16. નીચે પૈકીનું કયું માર્ક્સના 'એલીયનેશન' નાં સિદ્ધાંત માટે સાચું નથી ?

- (A) 'એલીયનેશન' નાં પદ્ધતિસરના સ્વરૂપો પૂર્વ-મુડીવાદી અને ધાર્મિક સમાજોમાં અસ્તિત્વમાં નહોતા.
- (B) 'એલીયનેશન' નાં પદ્ધતિસરનાં સ્વરૂપો એ વર્ગના આધારે વિભાજિત સમાજોનું લક્ષણ છે.
- (C) 'એલીયનેશન' નાં પદ્ધતિસરનાં સ્વરૂપો સાપ્રંત મૂડીવાદી સમાજોમાં પૂર્વ મૂડીવાદી સમાજો કરતાં વધારે પ્રમાણમાં છે.
- (D) ભવિષ્યના વર્ગવિહીન સમાજમાં 'એલીયનેશન' ના પદ્ધતિસરના સ્વરૂપો નહિ હોય.

17. Which of the following is not employed by John Rawls in his work, A Theory of Justice ?

- (A) Reflective Equilibrium
- (B) Original Point
- (C) Principle of Maximin
- (D) Veil of Ignorance

18. Match List – I with List – II and choose the correct answer from the codes given below.

List – I (Author)	List – II (Book)
a. G. W. F. Hegel	i. <u>Phenomenology of Spirit</u>
b. Karl Marx	ii. <u>The Eighteenth Brumaire of Louis Bonaparte</u>
c. Hannah Arendt	iii. <u>Lectures on the History of Moral Philosophy</u>
d. John Rawls	iv. <u>The Promise of Politics</u>

Codes :

	a	b	c	d
(A)	i	ii	iii	iv
(B)	ii	iii	iv	i
(C)	iii	ii	i	iv
(D)	i	ii	iv	iii

17. તેના પુસ્તક 'એ થિયરી ઓફ જસ્ટિસ'માં જોન રોલ્સે નીચેનામાંથી કયી વાતનો પ્રયોગ નથી કર્યો ?

- (A) રીફ્લેક્ટીવ ઇક્વિલીબ્રિયમ
- (B) ઓરીજીનલ પોઈન્ટ
- (C) પ્રિન્સીપલ ઓફ મેક્સીમીન
- (D) વેલ ઓફ ઈગ્નોરન્સ

18. યાદી I ને યાદી II નીચેસાથે જોડો અને નીચે આપેલા કોડમાંથી સાચોજવાબ પસંદ કરો.

યાદી – I (લેખક)	યાદી – II (પુસ્તક)
a. જી. ડબ્લ્યુ. એફ. હેગેલ	i. <u>ફીનોમેનોલોજી સ્પીરીટ</u>
b. કાર્લ માર્ક્સ	ii. <u>ધિ અઈટીનથ બ્રુમાર ઓફ લુઈ બોનાપાર્ટ</u>
c. હાન્ના ઓરેન્ટ	iii. <u>લેક્ચર્સ ઓન ધિ હીસ્ટરી ઓફ મોરલ ફિલોસોફી</u>
d. જોહન રોલ્સ	iv. <u>ધિ પ્રોમીસ ઓફ પોલીટીક્સ</u>

કોડ્સ :

	a	b	c	d
(A)	i	ii	iii	iv
(B)	ii	iii	iv	i
(C)	iii	ii	i	iv
(D)	i	ii	iv	iii

19. "My own sex, I hope, will excuse me, if I treat them like rational creatures, instead of ... viewing them as if they were in a state of perpetual childhood, unable to stand alone." Who said this ?

- (A) Harriet Taylor
- (B) Ann Tickner
- (C) Hansa Mehta
- (D) Mary Wollstonecraft

20. "In a country well governed, poverty is something to be ashamed of. In a country badly governed, wealth is something to be ashamed of." Who said this ?

- (A) Karl Marx
- (B) Confucius
- (C) Mao Zedong
- (D) Vladimir Lenin

21. Which of the following constitute the Purusartha – the four ultimate goals of human life ?

- (A) Dharma, Karma, Artha, Moksha
- (B) Dharma, Kama, Artha, Moksha
- (C) Nyaya, Shanti, Dharma, Karma
- (D) Svadharma, Swaraj, Swabhiman, Swayam

19. "હું આશા રાખું છું કે મારી પોતાની જાતી મને ક્ષમા કરશે જો હું તેમને વિવેકશીલ પ્રાણી તરીકે જોવું, નહિ કે... એવી રીતે, જાણે કે તેઓ કાયમી શૈશવની સ્થિતિમાં હોય કે, જેઓ પોતાના પગ પર ઊભા ન રહી શકે" આ વિધાન કોણે કર્યું?

- (A) હેરીયટ ટેલર
- (B) એન ટિકનર
- (C) હંસા મહેતા
- (D) મેરી વોલસ્ટોનક્રાફ્ટ

20. 'એકસુશાસિત દેશમાં, ગરીબી એક શરમજનક ઘટના હોય છે. એક ખરાબ રીતે શાસિત દેશમાં, સમૃદ્ધિ એક શરમજનક ઘટના હોય છે.' આ વિધાન કોને કર્યું ?

- (A) કાર્લ માર્ક્સ
- (B) કોન્ફ્યુસિયસ
- (C) માઓ ઝેડોંગ
- (D) વ્લાદીમીર લેનીન

21. નીચેમાંથી કયા પુરુષાર્થનાં ઘટક છે – જે જીવનના ચાર અંતિમ લક્ષ્ય છે ?

- (A) ધર્મ, કર્મ, અર્થ, મોક્ષ
- (B) ધર્મ, કામ, અર્થ, મોક્ષ
- (C) ન્યાય, શાંતિ, ધર્મ, કર્મ
- (D) સ્વધર્મ, સ્વરાજ, સ્વાભિમાન, સ્વયમ

22. Which of the following text is authored by and/or associated with Kabir ?

- (A) Karma Yoga
(B) Mithiya
(C) Bijak
(D) Bhakti Marg

23. Match List – I with List – II and choose the correct answer from the codes given below.

List – I	List – II
(Author)	(Book)
a. Sri Aurobindo	i. <u>The Two Plans</u>
b. Pandita Ramabai	ii. <u>An Honorable Heritage</u>
c. Swami Vivekananda	iii. <u>The Human Cycle</u>
d. Deendayal Upadhyay	iv. <u>The Power of the Mind</u>

Codes :

	a	b	c	d
(A)	iii	ii	iv	i
(B)	ii	iii	iv	i
(C)	iv	i	ii	iii
(D)	i	iii	ii	iv

22. નીચેમાંથી કયું કબીરદ્વારા લખાયેલું છે કે તેમની સાથે સંકળાયેલું છે ?

- (A) કર્મ યોગ
(B) મીથીયા
(C) બીજક
(D) ભક્તિ માર્ગ

23. યાદી I ને યાદી II નીચેસાથે જોડો અને નીચે આપેલા કોડમાંથી સાચોજવાબ પસંદ કરો.

યાદી – I	યાદી – II
(લેખક)	(પુસ્તક)

- a. શ્રી અરવિંદ i. ધી ટુ પ્લાન્સ
b. પંડિતા રમાબાઈ ii. એન ઓનરેબલ હેરીટેજ
c. સ્વામી વિવેકાનંદ iii. ધી હ્યુમન સાયકલ
d. દીનદયાળ ઉપાધ્યાય iv. ધી પાવર ઓફ ધી માઈન્ડ

કોડ્સ :

	a	b	c	d
(A)	iii	ii	iv	i
(B)	ii	iii	iv	i
(C)	iv	i	ii	iii
(D)	i	iii	ii	iv

24. Given below are two statements, one labelled as Assertion (A) and the other labelled as Reason (R). Choose the correct answer from the codes given below.

Assertion (A) : Gandhi disagreed with Ambedkar in 1932, after the Communal Award of the British Government granted separate electorates for the depressed classes.

Reason (R) : Gandhi believed that only a change of heart on the part of caste Hindus would remove untouchability; Ambedkar believed in the guarantee of legal rights and redress, backed by political power.

Codes :

- (A) Both (A) and (R) are true and (R) is the correct explanation of (A)
(B) Both (A) and (R) are true, but (R) is not the correct explanation of (A)
(C) (A) is true, but (R) is false
(D) (A) is false, but (R) is true

25. Which of the following statements are true about Gandhi and his work Hind Swaraj ?

- a. Gandhi first met Savarkar in October 1906 before he wrote Hind Swaraj.
b. Gandhi wrote Hind Swaraj on board the ship Queen's Castle while travelling from South Africa to London.
c. In Hind Swaraj, Gandhi argues that it is not enough that Britishers leave and Indians adopt a British-styled society.
d. Gandhi first wrote Hind Swaraj in Gujarati, which was banned by the British Government.

Codes :

- (A) a, b and c (B) b, c and d
(C) a, b and d (D) a, c and d

24. નીચે આપેલા કથનોમાંથી એક વિધાન (A) છે અને બીજું કારણ (R) છે. નીચે આપેલા કોડ્સમાંથી સાચો જવાબ પસંદ કરો.
વિધાન(A) : "કોમ્યુનલ એવોર્ડ" બાદ ૧૯૩૨માં બ્રિટીશ સરકારે દલિતો માટે અલાયદા મતદાર મંડળની રચના કરી ત્યાર પછી ગાંધી આંબેડકર સાથે અસંમત થયા.

કારણ (R) : ગાંધી એવું માનતા હતા કે ઉચ્ચ જ્ઞાતિના હિંદુઓના હૃદયપરિવર્તનથી જ અસ્પૃશ્યતા નાબુદ થશે, જ્યારે આંબેડકર રાજકીય સત્તા દ્વારા સમર્થિત કાનુની અધિકારો અને દાદ-નિવારણની ખાતરીમાં શ્રદ્ધા રાખતા હતા.

કોડ્સ :

- (A) (A) અને (R) બંને સાચાં છે અને (R) એ (A) ની સાચી સમજૂતી છે.
(B) (A) અને (R) બંને સાચાં છે પણ (R) એ (A) ની સાચી સમજૂતી નથી.
(C) (A) સાચું છે પરંતુ (R) ખોટું છે.
(D) (A) ખોટું છે પરંતુ (R) સાચું છે.

25. ગાંધીના 'હિંદ સ્વરાજ' ના સંદર્ભે નીચેપૈકીના કયાં વિધાનો સાચાં છે ?

- a. તેમને 'હિંદ સ્વરાજ' લખ્યું તે પહેલાં ગાંધીસાવરકરને ઓક્ટોબર ૧૯૦૬ માં મળેલ.
b. દક્ષિણ આફ્રિકાથી લંડન જઈ રહેલ 'ક્વિન્સ કાસલ' નામના વહાણ પર ગાંધીએ 'હિન્દ સ્વરાજ' લખ્યું
c. 'હિંદ સ્વરાજ' માં ગાંધીએ એવી દલીલ રજૂ કરી કે બ્રિટીશરો ભારત છોડીને જાય અને પછી ભારતીયો બ્રિટીશ ઢબનો સમાજ અપનાવે તે પર્યાપ્ત નથી.
d. ગાંધી એ 'હિંદ સ્વરાજ' પ્રથમવાર ગુજરાતીમાં લખ્યું અને બ્રિટીશ સરકારે તેના પર પ્રતિબંધ મુક્યો હતો.

કોડ્સ :

- (A) a, b અને c (B) b, c અને d
(C) a, b અને d (D) a, c અને d

26. "People who have no hold over their process of thinking are likely to be ruined by liberty of thought. If thought is immature, liberty of thought becomes a method of converting man into animals." Who said this ?

- (A) Jawaharlal Nehru
- (B) Muhammad Iqbal
- (C) Rabindranath Tagore
- (D) E. V. Ramasamy

27. Which of the following pairs of Political Thinkers and Quote on Nationalism is wrongly matched ?

- (A) Sri Aurobindo – "Nationalism is not a mere political programme, nationalism is a religion that has come from God."
- (B) Jawaharlal Nehru – "If people thus become united into a coherent and well-ordered society having common traditions and aspirations.... and all their interests inter-twined into one identical whole – then such people living as children may be termed a 'nation'."
- (C) Rabindranath Tagore – "This government by the nation.... is like a hydraulic press, whose pressure is impersonal, and on that account completely effective."
- (D) Bal Gangadhar Tilak – "The point is to have the entire control in our hands. I want to have the key to my house, and not merely one stranger turned out of it."

26. "જો લોકોનું પોતાની વિચાર પ્રક્રિયા પર નિયંત્રણ નથી તેઓ વૈચારિક સ્વાતંત્ર્યથી પાયમાલ થઈ શકે છે. જો વિચારોમાં પુખ્તતા નથી હોતી તો વૈચારિક સ્વાતંત્ર્ય માણસને પ્રાણીમાં પરિવર્તિત કરવાની પદ્ધતિ બની જાય છે." આ વિધાન કોણે કર્યું ?

- (A) જવાહરલાલ નહેરુ
- (B) મુહમદ ઇકબાલ
- (C) રવીન્દ્રનાથ ટાગોર
- (D) ઈ. વી. રામાસામી

27. રાજકીય વિચારકો અને રાષ્ટ્રવાદ પરના તેમના અવતરણને જોડતા નીચેના જોડકામાંથી કયું ખોટું છે ?

- (A) શ્રી અરવિંદ – "રાષ્ટ્રવાદ એ માત્ર એક રાજકીય કાર્યક્રમ નથી પરંતુ એક ધર્મ છે જે ઈશ્વર તરફથી આવ્યો છે."
- (B) જવાહરલાલ નહેરુ – "જેની પ્રણાલિકાઓ અને મહેયજાઓ એક સમાન છે તેવા લોકો જો એક સુસંગત અને સુગંધિત સમાજ તરીકે એકઠા થાય ... અને તેમના બધાં હિતો એક નિશ્ચિત થયેલ સમગ્રતામાં ગુંથાઈ જાય, તો આવા લોકો લે બાળકોની જેમ રહે છે તેમને રાષ્ટ્ર કહે છે."
- (C) રવીન્દ્રનાથ ટાગોર – "રાષ્ટ્ર દ્વારા ચાલતી સરકાર એક હાઇડ્રોલીક પ્રેસ જેવી છે જેનું દબાણ બિન-અંગત છે અને તેને કારને અસરકારક છે."
- (D) બાલગંગાધર તિલક – "મુદ્દો એ છે કે પૂર્ણ નિયંત્રણ આપણા હાથમાં હોય મને મારા ઘરની આવી જોઈએ છે અને જેમાંથી મને એક જાણી વ્યક્તિ તરીકે જાકારો ન આપવામાં આવે."

28. Who authored the book Nehru's India : A History in Seven Myths ?

- (A) Sunil Khilnani
- (B) Faisal Devji
- (C) Taylor Sherman
- (D) Douglas Allen

29. "We should destroy all those who are hurdles to a life of self-respect of a nation or country we should remove the obstacles in the path and become free by attaining self-respect." Who said this ?

- (A) B. R. Ambedkar
- (B) Pandita Ramabai
- (C) Hansa Mehta
- (D) E. V. Ramasamy

30. Match List – I with List – II and select the correct answer from the codes given below.

List – I
(Author)

List – II
(Book)

a. Rajeev Bhargav	i. <u>The Politics of the Governed</u>
b. Partha Chatterjee	ii. <u>Modern South India</u>
c. Rajmohan Gandhi	iii. <u>Tradition, Tyranny and Utopias</u>
d. Ashis Nandy	iv. <u>Between Hope and Despair</u>

Codes :

	a	b	c	d
(A)	i	ii	iv	iii
(B)	iv	iii	ii	i
(C)	i	iii	iv	ii
(D)	iv	i	ii	iii

28. કોણે 'નહેરુસ ઇન્ડિયા: એ હિસ્ટરી ઇન સેવન મીથ્સ' પુસ્તક લખ્યું છે ?

- (A) સુનીલ ખીલનાની
- (B) ફૈસલ દેવજી
- (C) ટેલર શર્મન
- (D) ડગલાસ એલન

29. "જેઓ રાષ્ટ્ર કે દેશના સ્વાભિમાનના જીવનમાં બાધા રૂપ હોય તેમનો વિનાશ કરવો જોઈએ. આપણે રસ્તામાં પહેલ અવરોધો દુર કરવા જોઈએ અને સ્વાભિમાન મેળવી મુક્ત થવું જોઈએ." આ વિધાન કોણે કર્યું ?

- (A) બી. આર. આંબેડકર
- (B) પંડિતા રમાબાઈ
- (C) હંસા મહેતા
- (D) ઈ.વી. રામાસામી

30. યાદી I ને યાદી II નીચેસાથે જોડો અને નીચે આપેલા કોડમાંથી સાચોજવાબ પસંદ કરો.

યાદી – I
(લેખક)

યાદી – II
(પુસ્તક)

a. રાજીવ ભાર્ગવ	i. <u>ધી પોલીટીક્સ ઓફ ધ ગવર્નન્સ</u>
b. પાર્થ ચેટરજી	ii. <u>મોડર્ન સાઉથ ઇન્ડિયા</u>
c. રાજમોહન ગાંધી	iii. <u>ટ્રેડીશન, ટીરની એન્ડ યુટોપિયાસ</u>
d. આશીષ નંદી	iv. <u>બીટવીન હોપ એન્ડ ડીસ્પેર</u>

કોડ્સ :

	a	b	c	d
(A)	i	ii	iv	iii
(B)	iv	iii	ii	i
(C)	i	iii	iv	ii
(D)	iv	i	ii	iii

31. Given below are two statements, one labelled as Assertion (A) and the other labelled as Reason (R). Select the correct answer from the codes given below.

Assertion (A) : According to Gellner, nationalism is primarily a political principle, which holds that the political and the national unit should be congruent.

Reason (R) : Gellner focussed primarily on the role of political parties and economic forces to come to his conclusion.

Codes :

- (A) Both (A) and (R) are true and (R) is the correct explanation of (A)
(B) Both (A) and (R) are true, but (R) is not the correct explanation of (A)
(C) (A) is true, but (R) is false
(D) (A) is false, but (R) is true
32. Which among the following is not a feature of fascism ?
- a. Antagonism to freedom of speech
b. Glorifying the nation
c. Promotion of a totalitarian politics
d. Glorifying individual rights

Codes :

- (A) a, b and c
(B) a and b
(C) only b
(D) only d

31. નીચે આપેલા કથનોમાંથી એક વિધાન (A) છે અને બીજું કારણ (R) છે. નીચે આપેલા કોડ્સમાંથી સાચો જવાબ પસંદ કરો.

વિધાન (A) : ગેલનરનાં મત મુજબ, રાષ્ટ્રવાદ એ મુખ્યરૂપે એક રાજકીય સિદ્ધાંત છે જે એવું માને છે કે રાજકીય અને રાષ્ટ્રીય એકમ એકરૂપ હોવા જોઈએ.

કારણ (R) : આ તારણ પર પહોંચવા માટે ગેલનરે મુખ્યરૂપે રાજકીય પક્ષો અને આર્થિક બળની ભૂમિકા પર ધ્યાન કેન્દ્રિત કર્યું.

કોડ્સ

- (A) (A) અને (R) બંને સાચાં છે અને (R) એ (A) ની સાચી સમજૂતી છે.
(B) (A) અને (R) બંને સાચાં છે પણ (R) એ (A) ની સાચી સમજૂતી નથી.
(C) (A) સાચું છે પરંતુ (R) ખોટું છે.
(D) (A) ખોટું છે પરંતુ (R) સાચું છે.

32. નીચે પૈકીનું કયું ફાસીવદનું લક્ષણ નથી ?

- a. અભિવ્યક્તિની સ્વતંત્રાનો વિરોધ
b. રાષ્ટ્રનું મહિમામંડન
c. સર્વાધિકારી રાજકારણને પ્રોત્સાહન
d. વ્યક્તિગત અધિકારનું મહિમામંડન

કોડ્સ :

- (A) a, b અને c
(B) a અને b
(C) માત્ર b
(D) માત્ર d

33. The political culture where individuals are aware of the outcomes of the government but do not participate in the processes that result in policy decisions is called

- (A) Subject Political Culture
- (B) Parochial Political Culture
- (C) Affective Political Culture
- (D) Participant Political Culture

34. Match List – I with List – II and select the correct answer from the codes given below.

List – I (Books)	List – II (Author)
a. <u>The End of Ideology</u>	i. Friedrich von Hayek
b. <u>Political Man</u>	ii. Francis Fukuyama
c. <u>The End of History and the Last Man</u>	iii. Seymour Martin Lipset
d. <u>The Road to Serfdom</u>	iv. Daniel Bell

Codes :

a	b	c	d
(A) i	ii	iii	iv
(B) iv	iii	ii	i
(C) ii	iii	iv	i
(D) iii	iv	ii	i

35. Who among the following scholars discussed political decay while discussing political development ?

- (A) Samuel P. Huntington
- (B) Lucian Pye
- (C) A. F. K. Organski
- (D) Walt W. Rostow

33. એવી રાજકીય સંસ્કૃતિ કે જેમાં વ્યક્તિઓ સરકારના પરિણામથી વાકેફ છે પરંતુ એ પ્રક્રિયાઓમાં ભાગ નથી લેતા જે નીતિ-વિષયક નિર્ણયમાં પરિણામે છે, તેને શું કહેવામાં આવે છે ?

- (A) 'સબ્જેક્ટ' રાજકીય સંસ્કૃતિ
- (B) 'પેરોકીયલ' રાજકીય સંસ્કૃતિ
- (C) 'અફેક્ટીવ' રાજકીય સંસ્કૃતિ
- (D) 'પાર્ટીસીપન્ટ' રાજકીય સંસ્કૃતિ

34. યાદી I ને યાદી II નીચેસાથે જોડો અને નીચે આપેલા કોડમાંથી સાચોજવાબ પસંદ કરો.

યાદી – I (પુસ્તક)	યાદી – II (લેખક)
a. ધી એન્ડ ઓફ આઇડીયોલોજી	i. ફ્રેડરિક વોન હાયેક
b. પોલીટીકલ મેન	ii. ફ્રાન્સીસ ફુકુયામા
c. ધી એન્ડ ઓફ હિસ્ટરી એન્ડ ધી લાસ્ટ મેન	iii. સીમોર માર્ટીન લીપસેટ
d. ધી રોડ ટુ સર્ફડમ	iv. ડેનિયલ બેલ

કોડ્સ :

a	b	c	d
(A) i	ii	iii	iv
(B) iv	iii	ii	i
(C) ii	iii	iv	i
(D) iii	iv	ii	i

35. રાજકીય વિકાસની ચર્ચા કરવા સાથે નીચે પૈકીના કયાં વિદ્વાને રાજકીય સડાની ચર્ચા કરી ?

- (A) સેમ્યુઅલ પી. હંટીંગ્ટન
- (B) લ્યુસિયન પાય
- (C) એ. એફ. કે. ઓર્ગેન્સ્કી
- (D) વોલ્ટ ડબ્લ્યુ રોસ્ટોવ

36. Who among the following is associated with the idea of 'dependent development' ?

- (A) F. Cardoso
- (B) A. G. Frank
- (C) O. Sunkel
- (D) C. Furtado

37. Who among the following scholars has not worked on civil-military relationship ?

- (A) Carl von Clausewitz
- (B) Samuel P. Huntington
- (C) Morris Janowitz
- (D) James Bryce

38. Which of the following statements is incorrect about the modernization theory ?

- (A) Modernization is a highly differentiated political structure with diffusion of political power and authority into all spheres of society
- (B) It is a framework to understand the development in Western societies
- (C) It is ethnocentric
- (D) It is a framework to study the non-Western societies

39. Who among the following scholars in recent times has classified party systems on the basis of competition for government ?

- (A) Peter Mair
- (B) Alan Siaroff
- (C) Arend Lijphart
- (D) Peter Lange

36. નીચે પૈકીનું કોણ 'અવલંબિત વિકાસ' ની વિભાવના સાથે સંકળાયેલું છે ?

- (A) એફ. કાર્ડોશો
- (B) એ. જી. ફ્રેંક
- (C) ઓ. સુંકેલ
- (D) સી. ફૂર્ટાડો

37. નીચે પૈકીના કયા વિદ્વાને નાગરિક-લશ્કરી સંબંધો પર કામ નથી કર્યું ?

- (A) કાર્લ વોન ક્લોઝવીટઝ
- (B) સેમ્યુઅલ પી. હંટીંગ્ટન
- (C) મોરીસ જેનોવિટઝ
- (D) જેમ્સ બ્રાયસી

38. "આધુનીકીકરણનાં સિધ્ધાંત" સંદર્ભે નીચે પૈકીનું કયું વિધાન સાચું નથી ?

- (A) આધુનીકીકરણ એ ઉચ્ચ રીતે વિભાજિત રાજકીય સંરચના છે જેમાં સમાજના તમામ ક્ષેત્રોમાં રાજકીય સત્તા અને અધિકાર પ્રસરેલા હોય છે.
- (B) તે પાશ્ચાત્ય સમાજોમાં વિકાસને સમજવાનું એક માળખું છે.
- (C) તે 'ઇથનોસેન્ટ્રીક' છે.
- (D) તે બિન-પાશ્ચાત્ય સમાજોનો અભ્યાસ કરવા માટેનું માળખું છે.

39. તાજેતરના ગાળામાં નીચે પૈકીના કયા વિદ્વાને પ્રક્ષપ્રણાલીને સરકાર માટે સ્પર્ધાના આધારે વર્ગીકૃત કરી છે ?

- (A) પીટર મેર
- (B) એલન સિયારઓફ
- (C) આરેન્ડ લીજફાર્ટ
- (D) પીટર લાન્ગે

40. Arrange these books in the chronological order (year of first publication) in an ascending order and choose the correct answer from the codes given below.

- The Stages of Economic Growth : A Non-Communist Manifesto by W.W. Rostow
- The Passing of Traditional Society by Daniel Lerner
- The Great Transformation : The Political and Economic Origins of Our Times by Karl Polanyi
- Bureaucracy and Political Development by Joseph La Palombara

Codes :

- a, b, d, c
- c, b, a, d
- a, b, c, d
- c, b, d, a

41. Who among the following realist thinkers identifies "three images of politics" ?

- Hans J. Morgenthau
- Kenneth Waltz
- Thucydides
- E. H. Carr

40. નીચે દર્શાવેલા પુસ્તકોને ચઢતા અનુક્રમમાં ગોઠવો. (તેના પ્રથમ પ્રકાશન વર્ષ મુજબ) અને નીચે આપેલા કોડ્સમાંથી સાચો જવાબ પસંદ કરો.

- ધી સ્ટેજ્સ ઓફ ઇકોનોમિક ગ્રોથ : એ નોન-કોમ્યુનિસ્ટ મેનીફેસ્ટો : ડબ્લ્યુ ડબ્લ્યુ રોસ્ટોવ
- ધી પાસીંગ ઓફ ટ્રેડીશનલ સોસાયટી : ડેનિયલ લર્નર
- ધી ગ્રેટ ટ્રાન્સફોર્મેશન : ધી પોલીટીકલ એન્ડ ઇકોનોમિક ઓરીજીન્સ ઓફ અવર ટાઈમ્સ : કાર્લ પોલાન્યી
- બ્યુરોક્રસી એન્ડ પોલીટીકલ ડેવલપમેન્ટ : જોસેફ લા પાલોમ્બરા

કોડ્સ :

- a, b, d, c
- c, b, a, d
- a, b, c, d
- c, b, d, a

41. નીચેનામાંથી કયા વાસ્તવવાદી ચિંતકે "શ્રી ઈમેજ્સ ઓફ પોલિટીક્સ" ની ઓળખ આપી છે ?

- હંસ જી. મોર્ગેન્થુ
- કિનેથ વોલ્ટઝ
- થુસીડાઈડીસ
- ઈ. એચ. કાર

42. Given below are two statements, one labelled as Assertion (A) and the other labelled as Reason (R). Choose the correct answer from the codes given below.

Assertion (A) : According to dependency theory, underdevelopment is an inevitable feature of international political economy.

Reason (R) : The developing countries procure raw material at the cheap rate from developed countries.

Codes :

- (A) Both (A) and (R) are true and (R) is the correct explanation of (A)
(B) Both (A) and (R) are true, but (R) is not the correct explanation of (A)
(C) (A) is true, but (R) is false
(D) (A) is false, but (R) is true

43. Which of the following statements are true of constructivism in International Relations ?

Choose the correct answer from the codes given below.

- a. Constructivists see the arena of international politics as naturally determined.
b. Constructivists regard the world as humanly constructed and therefore unchangeable.
c. Constructivists go beyond material reality by including the effect of ideas and beliefs on world politics.
d. Constructivists hold that meanings are not fixed but change depending on the ideas and beliefs of actors.

Codes :

- (A) a and b (B) b and c
(C) c and d (D) a and d

42. નીચે આપેલા કથનોમાંથી એક વિધાન (A) છે અને બીજું કારણ (R) છે. નીચે આપેલા કોડ્સમાંથી સાચો જવાબ પસંદ કરો.

વિધાન (A) : પરાવલંબન સિદ્ધાંત મુજબ અલ્પવિકાસ એ આંતરરાષ્ટ્રીય રાજકીય અર્થશાસ્ત્રનું અનિવાર્ય લક્ષણ છે.

કારણ (R) : વિકાસશીલ દેશો કાચો માલ સસ્તા દરે વિકસિત દેશો પાસેથી પ્રાપ્ત કરે છે.

કોડ્સ :

- (A) (A) અને (R) બંને સાચાં છે અને (R) એ (A) ની સાચી સમજૂતી છે.
(B) (A) અને (R) બંને સાચાં છે પણ (R) એ (A) ની સાચી સમજૂતી નથી.
(C) (A) સાચું છે પરંતુ (R) ખોટું છે.
(D) (A) ખોટું છે પરંતુ (R) સાચું છે.

43. નીચેનામાંથી કયા કથનો આંતરરાષ્ટ્રીય સંબંધોમાં રચનાત્મકવાદનાં સંદર્ભમાં સાચાં છે ? નીચે આપેલા કોડ્સમાંથી સાચો જવાબ પસંદ કરો.

- a. રચનાત્મકવાદીએ આંતરરાષ્ટ્રીય રાજકારણ ક્ષેત્રને સ્વભાવિક રીતે નક્કી થયેલું જુએ છે.
b. રચનાત્મકવાદીઓ વિશ્વને માનવીય રીતે રચાયેલું ગણે છે અને તેથી બદલી શકાતું નથી તેમ ગણે છે.
c. રચનાત્મકવાદીઓ વિશ્વ રાજકારણ ઉપર વિચારો અને માન્યતાઓની અસરનો સમાવેશ કરીને ભૌતિક વાસ્તવિકતાથી આગળ વધે છે.
d. રચનાત્મકવાદીઓ એવું માને છે કે ધ્યેયો નક્કી નથી હોતા પરંતુ ભાગ લેનાર ઘટકોના વિચારો અને માન્યતા મુજબ બદલાય છે.

કોડ્સ :

- (A) a અને b (B) b અને c
(C) c અને d (D) a અને d

44. Which country became the newest member of the United Nations in the year 2014 ?

- (A) East Timor
- (B) South Sudan
- (C) Kosovo
- (D) Eritrea

45. Neo-realism means

- (A) an attempt to ignore the unpleasant realities of the world
- (B) an attempt to restate the basic ideas of realism in a more structural form
- (C) a claim that international society is basically orderly and peaceful
- (D) a claim that individual human nature is central to an understanding of international politics

46. Which declaration serves as the ASEAN's foundational and guiding principles, outlining its aims and purposes ?

- (A) Manila Declaration
- (B) Jakarta Declaration
- (C) Bali Declaration
- (D) Bangkok Declaration

44. વર્ષ ૨૦૧૪ માં કયો દેશ સંયુક્ત રાષ્ટ્રનો સૌથી નવો સભ્ય બન્યો હતો ?

- (A) ઈસ્ટ તિમોર
- (B) સાઉથ સુદાન
- (C) કોસોવો
- (D) એરીટ્રીયા

45. નવો વાસ્તવવાદ એટલે

- (A) દુનિયાની દુઃખદાયક વાસ્તવિકતાઓને અવગણવાનો પ્રયત્ન
- (B) વાસ્તવવાદના મૂળભૂત વિચારોને વધુ રચિત સ્વરૂપમાં પુનઃ આલેખવાનો પ્રયત્ન
- (C) એવો દાવો કે આંતરરાષ્ટ્રિય સમાજ એ મૂળભૂત રીતે વ્યવસ્થિત અને શાંત છે.
- (D) એવો દાવો કે આંતરરાષ્ટ્રિય રાજકારણને સમજવા માટે માનવીનો સ્વભાવ કેન્દ્રીકૃત છે.

46. કયું ઘોષણાપત્ર, તેનાં ધ્યેયો અને હેતુઓને આવરી લેતા, આશિયાનનાં સ્થાપિત અને માર્ગદર્શક સિધ્ધાંતો તરીકે કાર્ય કરે છે ?

- (A) મનીલા ડેકલેરેશન
- (B) જાકાર્તા ડેકલેરેશન
- (C) બાલી ડેકલેરેશન
- (D) બેંગકોક ડેકલેરેશન

47. Match List – I with List – II and choose the correct answer from the codes given below.

List – I	List – II
(Author)	(Book)
a. Robert O. Keohene	i. <u>World Order</u>
b. John Mearsheimer	ii. <u>The Theory of International Relations</u>
c. Kenneth Waltz	iii. <u>The Tragedy of Great Power Politics</u>
d. Henry Kissinger	iv. <u>Neorealism and its Critics</u>

Codes :

	a	b	c	d
(A)	iii	ii	iv	i
(B)	i	iv	ii	iii
(C)	iv	iii	ii	i
(D)	i	ii	iii	iv

48. Who one of the following leaders mentioned "Confluence of Two Seas" in Indian Parliament ?

- (A) Joe Biden
- (B) Shinzo Abe
- (C) Narendra Modi
- (D) Anthony Albanese

47. યાદી I ની સરખામણી યાદી II સાથે કરો અને નીચે આપેલા કોડસમાંથી સાચો જવાબ પસંદ કરો.

યાદી - I	યાદી-II
(લેખક)	(પુસ્તક)
a. રોબર્ટ ઓ. કેઓહન	i. <u>વર્લ્ડ ઓર્ડર</u>
b. જ્હોનમરશાઈમર	ii. <u>ધ થીયરી ઓફ ઇન્ટરનેશનલ રીલેશન્સ</u>
c. કેનેથ વોલ્ટઝ	iii. <u>ધ ટ્રેજેડી ઓફ ગ્રેટ પાવર પોલિટીક્સ</u>
d. હેનરી કીસિંગર	iv. <u>નીયોરિયાલીઝમ એન્ડ ઇટ્સ ક્રીટીક્સ</u>

કોડ્સ :

	a	b	c	d
(A)	iii	ii	iv	i
(B)	i	iv	ii	iii
(C)	iv	iii	ii	i
(D)	i	ii	iii	iv

48. નીચેનામાંથી કયા નેતાએ ભારતની સંસદમાં "કોન્ફ્લ્યુઅન્સ ઓફ ટુ સીઝ" એવું કહ્યું હતું ?

- (A) જો બાઈડન
- (B) શિન્ઝો આબે
- (C) નરેન્દ્ર મોદી
- (D) એન્થોની આલ્બનીઝ

49. Which International Human Rights Organisation was established in 2006 and is known for its campaigns against various human rights abuses worldwide ?

- (A) Human Rights Watch
- (B) Amnesty International
- (C) Oxfam International
- (D) Human Rights Sans Frontiers

50. Which African leader was instrumental in the formation of the African Union and also served as the Chairperson of the AU ?

- (A) Nelson Mandela
- (B) Kwame Nkrumah
- (C) Muammar Gaddafi
- (D) Haile Selassie

51. Arrange the following India-Pakistan Agreements/Summits in the correct chronologically ascending order in terms of their date.

- a. Agra Summit
- b. Tashkent Agreement
- c. Lahore Agreement
- d. Simla Agreement

Choose the correct answer from the codes given below.

Codes :

- (A) b c a d
- (B) b d a c
- (C) b d c a
- (D) a b c d

49. કયું આંતરરાષ્ટ્રિય માનવ અધિકાર સંગઠન ૨૦૦૬ માં સ્થપાયું હતું અને એ વિશ્વભરમાં વિવિધ માનવ હક્કોનાં દુરુપયોગ સામે ચળવળ માટે જાણીતું છે ?

- (A) હ્યુમન રાઈટ્સ વોચ
- (B) એમ્નેસ્ટી ઇન્ટરનેશનલ
- (C) ઓક્સફામ ઇન્ટરનેશનલ
- (D) હ્યુમન રાઈટ્સ સાંસ ફ્રન્ટીયર્સ

50. કયો આફ્રિકન નેતા આફ્રિકન યુનિયનની રચનામાં સાધનરૂપ હતા અને એમણે આફ્રિકન યુનિયનનાં ચેરપર્સન તરીકે પણ સેવા આપી હતી ?

- (A) નેલ્સન મંડેલા
- (B) ક્વામે એનકુમાહ
- (C) મુઆમાર ગદાફી
- (D) હેલ સેલાસી

51. નીચે આપેલા ભારત-પાકિસ્તાન કરારો/શિખરવાર્તાઓ ને એમની તારીખના સંદર્ભમાં સાચાં ચઢતાક્રમના અનુક્રમમાં ગોઠવો. નીચે આપેલા કોડ્સમાંથી સાચો જવાબ પસંદ કરો.

- a. આગ્રા સમિટ
- b. તાશકંદ એગ્રિમેન્ટ
- c. લાહોર એગ્રિમેન્ટ
- d. સિમલા એગ્રિમેન્ટ

કોડ્સ :

- (A) b c a d
- (B) b d a c
- (C) b d c a
- (D) a b c d

52. Given below are two statements, one labelled as Assertion (A) and the other labelled as Reason (R). Choose the correct answer from the codes given below.

Assertion (A) : India's energy security challenges are compounded by its dependence on fossil fuels and the need to transition to renewable energy sources.

Reason (R) : India is committed to sustainable development and conscious of its geo-strategic partnership with its partners.

Codes :

- (A) Both (A) and (R) are true and (R) is the correct explanation of (A)
(B) Both (A) and (R) are true, but (R) is not the correct explanation of (A)
(C) (A) is true, but (R) is false
(D) (A) is false, but (R) is true
53. India's stance in international negotiations concerning Intellectual Property Rights (IPR) primarily focuses on
(A) Ensuring Access to Affordable Medicines
(B) Strengthening Patent Protections
(C) Eradicating Software Piracy
(D) Limiting Copyright Protections
54. Asia-Africa Growth Corridor was envisioned by which two of the following countries in 2017 ?
(A) China and Russia
(B) India and Australia
(C) India and France
(D) India and Japan

52. નીચે બે કથનો આપેલા છે જેમાંથી એક વિધાન (A) છે અને બીજું કારણ (R) છે નીચે આપેલા કોડમાંથી સાચો જવાબ પસંદ કરો.

વિધાન (A) : ભારતના ઉર્જા સુરક્ષાના પડકારો ફોસીલ ફ્યુઅલ ઉપર આધારિતતાથી ઘેરાયલા છે અને એને પુનઃ પ્રાપ્ય ઉર્જાના સ્ત્રોતો તરફ વાળવાની જરૂરિયાત છે.

કારણ (R) : ભારત એ ટકાઉ વિકાસ માટે પ્રતિબદ્ધ છે અને એના ભાગીદારો સાથે જીઓ સ્ટ્રેટેજીક પાર્ટનરશીપ માટે સભાન છે.

કોડ્સ :

- (A) (A) અને (R) બંને સાચાં છે અને (R) એ (A) ની સાચી સમજૂતિ છે.
(B) (A) અને (R) બંને સાચાં છે અને (R) એ (A) ની સાચી સમજૂતિ નથી.
(C) (A) સાચું છે પરંતુ (R) ખોટું છે.
(D) (A) ખોટું છે પરંતુ (R) સાચું છે.
53. બૌદ્ધિક સંપદા અધિકાર (IPR) ના સંદર્ભમાં આંતરરાષ્ટ્રિય વાટાઘાટોમાં ભારતનો દૃષ્ટિકોણ પ્રાથમિક રીતે શેના ઉપર કેન્દ્રિત છે ?
(A) પરવડે એવી દવાઓની ઉપલબ્ધતાની ખાતરી
(B) પેટન્ટ સુરક્ષાને મજબૂત કરવી.
(C) સોફ્ટવેર પાયરસીને નાબૂદ કરવી.
(D) કોપીરાઈટ સુરક્ષાને માર્યાદિત કરવી.
54. એશિયા-આફ્રિકા વિકાસ માર્ગની વિભાવના ૨૦૧૭માં કયા બે દેશો વચ્ચે કરવામાં આવી હતી ?
(A) ચીન અને રશિયા
(B) ભારત અને ઓસ્ટ્રેલીયા
(C) ભારત અને ફ્રાંસ
(D) ભારત અને જાપાન

55. India has a mutual defense co-operation agreement known as the "Agreement on Mutual Co-operation and Security" with one of the following countries :
- (A) Russia
(B) Australia
(C) United States
(D) France
56. During the fifteenth EU-India Summit held in virtual format in 2020, the leaders adopted a EU-India strategic partnership roadmap aimed at co-operation between India and EU till which year ?
- (A) 2025 (B) 2047
(C) 2030 (D) 2050
57. Under which measure of the Agreement on Agriculture within the World Trade Organization (WTO) can India support its farmers through subsidy without facing legal challenges, on the condition that it does not distort trade ?
- (A) Amber Box Subsidies
(B) Blue Box Subsidies
(C) Red Box Subsidies
(D) Green Box Subsidies
58. In which one of the following NAM Summits, did India sponsor a resolution endorsing Palestinian statehood, advocating a two-state solution with East Jerusalem as the capital of Palestine ?
- (A) Jakarta Summit
(B) Havana Summit
(C) Algiers Summit
(D) Durban Summit
55. નીચેનામાંથી કયા દેશ જોડે ભારતે "એગ્રીમેન્ટ ઓન મ્યુચ્યુઅલ કો ઓપરેશન અને સિક્યુરિટી" તરીકે પરસ્પર સંરક્ષણ સહકાર કરાર કર્યો છે ?
- (A) રશિયા
(B) ઓસ્ટ્રેલીયા
(C) યુનાઈટેડ સ્ટેટ્સ
(D) ફ્રાંસ
56. ૨૦૨૦માં આભાસી મોડમાં યોજાયેલી પંદરમી ઈ-યુ-ભારત શીખર બેઠકમાં નેતાઓએ ઈ-યુ-ભારત વ્યુહાત્મક ભાગીદારી રોડમેપ અપનાવ્યો આ રોડમેપમાં કયા વર્ષ સુધીની ભારત-ઈ-યુ સહકારની વાત કરી છે ?
- (A) 2025 (B) 2047
(C) 2030 (D) 2050
57. વિશ્વ વ્યાપાર સંગઠનની કૃષિ પરની સમજૂતીની કઈ જોગવાઈ મુજબ, કાનૂની પડકારો વિના, ભારત તેના ખેડૂતોને સબસીડી દ્વારા આધાર પૂરો પાડી શકે છે એ શરતે કે તે વ્યાપારને વિચલિત નથી કરતું ?
- (A) એમ્બર બોક્સ સબસિડી
(B) બ્લ્યૂ બોક્સ સબસિડી
(C) રેડ બોક્સ સબસિડી
(D) ગ્રીન બોક્સ સબસિડી
58. નીચે પૈકીની "નામ"ની કઈ શીખર બેઠકમાં ભારતે એ ઠરાવ રજૂ કર્યો જેને પેલેસ્ટાઇના રાજ્ય-પણાનો સ્વીકાર કર્યો અને બે-રાજ્ય વાળા ઉકેલની હિમાયત કરી જેમાં પૂર્વ જેરુસલેમ પેલેસ્ટાઇનની પાટનગરી હોય ?
- (A) જાકાર્તા શીખરબેઠક
(B) હવાના શીખર બેઠક
(C) અલ્જીયર્સ શીખર બેઠક
(D) ડર્બન શીખર બેઠક

59. India is an observer in which one of the following groupings ?

- (A) IORA (B) BIMSTEC
(C) SAARC (D) IOC

60. Within the framework of the International Solar Alliance (ISA), which specific initiative promotes solar energy innovation and research, fostering collaboration among member countries for the development of advanced solar technologies and applications ?

- (A) ISA Solar Research Consortium
(B) Solar Innovation Network
(C) International Solar Technology Accelerator
(D) Global Solar Energy Research Initiative

61. Match List – I with List – II and select the correct answer from the codes given below.

List – I (Committee of the Constituent Assembly)	List – II (Name of the Chairperson)
a. Steering Committee	i. Sardar Patel
b. Fundamental Rights Sub-Committee	ii. Rajendra Prasad
c. Union Constitution Committee	iii. J. B. Kriplani
d. Provincial Constitution Committee	iv. Jawaharlal Nehru

Codes :

	a	b	c	d
(A)	ii	iii	iv	i
(B)	i	iv	iii	ii
(C)	ii	iv	iii	i
(D)	i	iii	iv	ii

59. ભારત નીચે પૈકી કયા જૂથમાં નીરીક્ષક છે ?

- (A) IORA (B) BIMSTEC
(C) SAARC (D) IOC

60. આંતરરાષ્ટ્રીય સૌર સંગઠનના માળખામાં કઈ ચોક્કસ પહેલ સૌર ઉર્જા સંબંધી આવિષ્કાર અને સંશોધન ને આગળ વધારે છે તથા સભ્યો વચ્ચે સૌર ટેકનોલોજી અને એપ્લીકેશનના વિકાસ માટે સહકારને પ્રોત્સાહન આપે છે ?

- (A) ISA સોલર રિસર્ચ કોન્સોર્ટિયમ
(B) સોલર ઇનોવેશન નેટવર્ક
(C) ઇન્ટરનેશનલ સોલર ટેકનોલોજી એક્સીલરેટર
(D) ગ્લોબલ સોલર એનર્જી રીસર્ચ ઇનીસીએટીવ

61. યાદી I અને યાદી II જોડો અને નીચે આપેલા કોડમાંથી સાચો જવાબ પસંદ કરો:

યાદી – I (બંધારણસભાની સમિતિ)	યાદી – II (અધ્યક્ષનું નામ)
a. નિયંત્રણ સમિતિ	i. સરદાર પટેલ
b. મૂળભૂત અધિકારોની ઉપ-સમિતિ	ii. રાજેન્દ્ર પ્રસાદ
c. સંઘીય બંધારણ સમિતિ	iii. જે.બી. કૃપલાણી
d. પ્રાદેશિક બંધારણ સમિતિ	iv. જવાહરલાલ નહેરુ

કોડ્સ :

	a	b	c	d
(A)	ii	iii	iv	i
(B)	i	iv	iii	ii
(C)	ii	iv	iii	i
(D)	i	iii	iv	ii

62. Which of the following statements is correct with regard to the Government of India Act, 1935 ?

- (A) It abolished dyarchy in the provinces
- (B) It abolished separate electorates for depressed classes
- (C) It introduced universal adults franchise at the provincial level
- (D) It created the office of the High Commissioner for India for the first time

63. Which Article of the Indian Constitution makes the provision for the power of Governor to promulgate Ordinances during recess of Legislature ?

- (A) Article 123
- (B) Article 200
- (C) Article 201
- (D) Article 213

64. How can the number of judges in the Supreme Court of India be raised ?

- (A) By a Presidential Order
- (B) By an Act of Parliament
- (C) Through a Constitutional Amendment
- (D) By a Notification from the Supreme Court

65. Which of the following Committees constituted by the Lok Sabha, also comprises of the members of the Rajya Sabha ?

- (A) Business Advisory Committee
- (B) Committee on Privileges
- (C) Public Accounts Committee
- (D) Rules Committee

62. ગવર્મેન્ટ ઓફ ઇન્ડિયા એક્ટ, 1935, માટે નીચે પૈકીનું કયું વિધાન સાચું છે ?

- (A) તેણે પ્રાદેશિક સ્તરે 'ડાયાર્કી' ની પધ્ધતિ દૂર કરી.
- (B) તેણે દલિતો માટેના અલગ મતદાર મંડળો દૂર કર્યાં.
- (C) તેણે પ્રાદેશિક સ્તરે સાર્વત્રિક પુખ્ત મત્તાધિકાર દાખલ કર્યો.
- (D) તેણે પ્રથમ વખત 'હાઈ કમિશનર ફોર ઇન્ડિયા' નાં પદની રચના કરી.

63. ભારતીય બંધારણની કઈ કલમ રાજ્યપાલને ધારાગૃહના વિરામ દરમિયાન વટહુકમ વહાર પાડવાની સત્તા આપે છે ?

- (A) કલમ ૧૨૩
- (B) કલમ ૨૦૦
- (C) કલમ ૨૦૧
- (D) કલમ ૨૧૩

64. ભારતની સર્વોચ્ચ અદાલતમાં ન્યાયાધીશોની સંખ્યા કઈ રીતે વધારી શકાય છે ?

- (A) રાષ્ટ્રપતિના આદેશ દ્વારા
- (B) સંસદના કાયદા દ્વારા
- (C) બંધારણીય સુધારા દ્વારા
- (D) સર્વોચ્ચ અદાલતના જાહેરનામાં દ્વારા

65. લોકસભા દ્વારા ગઠિત નીચે પૈકીની કઈ સમિતિમાં રાજ્યસભાના સભ્યો પણ હોય છે ?

- (A) કાર્યવાહી સલાહકાર સમિતિ
- (B) વિશેષાધિકાર પરની સમિતિ
- (C) જાહેર હિસાબ સમિતિ
- (D) નિયમોની સમિતિ

66. Questions asked after the question hour in the House are called

- (A) Supplementary questions
- (B) Short notice questions
- (C) Starred questions
- (D) Unstarred questions

67. Given below are two statements, one labelled as Assertion (A) and the other labelled as Reason (R). Select the correct answer from the codes given below.

Assertion (A) : Usually a vote on account is discussed in detail and voted upon by the Parliament.

Reason (R) : A vote on account empowers the Lok Sabha to make a grant in advance for a part of the financial year pending completion of the budgetary process.

Codes :

- (A) Both (A) and (R) are true and (R) is the correct explanation of (A)
- (B) Both (A) and (R) are true, but (R) is not the correct explanation of (A)
- (C) (A) is true, but (R) is false
- (D) (A) is false, but (R) is true

68. Which of the following are matters on which the Indian Parliament has the power to modify provisions of the Constitution by a simple majority ?

- a. Alteration of names, boundaries and areas of States
- b. Appointment of additional judges
- c. Abolition of the second chamber of a State Legislature
- d. Administration of Scheduled Areas

Codes :

- (A) a, b and c
- (B) a, b and d
- (C) a, c and d
- (D) b, c and d

66. ગૃહમાં 'પ્રશ્નકાળ' બાદ પૂછવામાં આવતા પ્રશ્નોને શું કહેવામાં આવે છે ?

- (A) પૂરક પ્રશ્નો
- (B) ટૂંકી-નોટિસના પ્રશ્નો
- (C) તારાંકિત પ્રશ્નો
- (D) અ-તારાંકિત પ્રશ્નો

67. નીચે આપેલા કથાનોમાંથી એક વિધાન (A) છે અને બીજું કારણ (R) છે. નીચે આપેલા કોડ્સમાંથી સાચો જવાબ પસંદ કરો.

વિધાન (A) : સામાન્ય રીતે 'વોટ ઓન એકાઉન્ટ' સંસદ દ્વારા વિગતે ચર્ચવામાં આવે છે અને તેના પર મતદાન થાય છે.

કારણ (R) : અંદાજપત્રીય પ્રક્રિયા પૂરી ન થઈ હોવાને કારણે, 'વોટ ઓન એકાઉન્ટ' લોકસભાને નાણાકીય વર્ષના એક ગાળા માટે આગોતરી ગ્રાન્ટ આપવા માટે અધિકાર આપે છે.

કોડ્સ :

- (A) બંને (A) અને (R) સાચાં છે અને (R) એ (A) ની સાચી સમજૂતી છે.
- (B) બંને (A) અને (R) સાચાં છે પણ (R) એ (A) ની સાચી સમજૂતી નથી.
- (C) (A) સાચું છે પરંતુ (R) ખોટું છે.
- (D) (A) ખોટું છે પરંતુ (R) સાચું છે.

68. નીચે પૈકીની કઈ બાબતો એવી છે કે જેમાં ભારતીય સંસદને સાદી બહુમતીથી બંધારણમાં ફેરફાર કરવાનો અધિકાર છે ?

- a. રાજ્યોના નામ, સરહદ અને વિસ્તારમાં ફેરફાર કરવો.
- b. વધારાના ન્યાયાધીશોની નિમણૂક કરવી
- c. રાજ્યના ધારાગૃહના દ્વિતીય ગૃહને નાબૂદ કરવું
- d. અનુસૂચિત વિસ્તારોનો વહીવટ

કોડ્સ :

- (A) a, b અને c
- (B) a, b અને d
- (C) a, c અને d
- (D) b, c અને d

69. Match List – I with List – II and select the correct answer from the codes given below.

List – I
(Parliamentary Procedure)

- a. Division
- b. Guillotine
- c. Motion
- d. Point of order

List – II
(Implications)

- i. Mode of arriving at a decision
- ii. Concluding discussion on demands for grants
- iii. Formal proposal made by a Member to the House
- iv. Bringing the debate to a close
- v. Relates to interpretation or enforcement of the rules of procedure/ Constitution

Codes :

	a	b	c	d
(A)	iv	v	i	ii
(B)	i	ii	iii	v
(C)	i	ii	iii	iv
(D)	i	iv	iii	v

70. The Constitution of India divided the States of India in categories A, B, C and D in the year 1950. In this context which of the following statements is correct ?

- (A) The Governor was the executive head of categories C and D States
- (B) The Governor was the executive head of category D States only
- (C) The Chief Commissioner was the executive head of categories C and D States
- (D) The Rajapramukh was the executive head of the categories C and D States

69. યાદી I ને યાદી II સાથે જોડો અને નીચે આપેલા કોડ્સમાંથી સાચો જવાબ પસંદ કરો.
યાદી I યાદી II

(સંસદીય પ્રક્રિયા) (સૂચિતાર્થ)

a. વિભાજન	i. નિર્ણય પર પહોંચવાનો એક માર્ગ
b. ગીલોટીન	ii. ગ્રાન્ટ પરની માંગણીઓ પરની ચર્ચા સમાપ્ત કરવી.
c. પ્રસ્તાવ	iii. સભ્ય દ્વારા ગૃહને આપવામાં આવતો ઔપચારિક પ્રસ્તાવ
d. પોઈન્ટ ઓફ ઓર્ડર	iv. ચર્ચાને સમાપ્તિ પર લાવવી.
	v. પ્રક્રિયાના નિયમો/ બંધારણના અર્થઘટન અને અમલીકરણ સાથે સંબંધી

કોડ્સ :

	a	b	c	d
(A)	iv	v	i	ii
(B)	i	ii	iii	v
(C)	i	ii	iii	iv
(D)	i	iv	iii	v

70. ભારતના બંધારણે ૧૯૫૦માં ભારતના રાજ્યોને શ્રેણી A, B, C અને D માં વિભાજીત કર્યાં. આ સંદર્ભે નીચે પૈકીનું કયું વિધાન સાચું છે ?

- (A) શ્રેણી C અને D ના રાજ્યો માટે રાજ્યપાલ તેમની કારોબારી વડો હતા.
- (B) રાજ્યપાલ માત્ર શ્રેણી D ના રાજ્યો માટે કારોબારી વડો હતા
- (C) C અને D શ્રેણીના રાજ્યો માટે મુખ્ય કમિશ્નર કારોબારી વડો હતા
- (D) શ્રેણી C અને D નાં રાજ્યો માટે રાજપ્રમુખ કારોબારી વડો હતા.

71. Given below are two statements, one labelled as Assertion (A) and the other labelled as Reason (R). Choose the correct answer from the codes given below.

Assertion (A) : The sub-state politics in India has gained the attention of the scholars on Indian politics since the 1990s.

Reason (R) : Many Academic Centres have been opened dedicated to the study of sub-state politics in India.

Codes :

- (A) Both (A) and (R) are true and (R) is the correct explanation of (A)
- (B) Both (A) and (R) are true, but (R) is not the correct explanation of (A)
- (C) (A) is true, but (R) is false
- (D) (A) is false, but (R) is true

72. Which of the following Committee was appointed to identify the creamy layer among backward classes in India ?

- (A) Justice R. N. Mishra Committee
- (B) Justice R. N. Madholkar Committee
- (C) Justice Ram Nandan Committee
- (D) Justice Rajendra Sachar Committee

73. Who among the following scholars have contributed to the study on farmer's movements in India in a significant way ?

- (A) Subrata K. Mitra
- (B) Gail Omvedt
- (C) T. N. Chaturvedi
- (D) Amartya Sen

71. નીચે આપેલા કથનોમાં એક વિધાન (A) છે અને બીજું કારણ (R) છે. નીચે આપેલા કોડ્સમાંથી સાચો જવાબ પસંદ કરો.
વિધાન (A) : ૧૯૯૦ના દાયકાથી ઉપ-રાજ્યીય રાજકારણે વિદ્વાનોનું ધ્યાન આકર્ષિત કર્યું છે.

કારણ (R) : ભારતમાં ઉપ-રાજ્યીય રાજકારણના અભ્યાસને સમર્પિત ઘણાં શૈક્ષણિક કેન્દ્રો ખોલવામાં આવ્યા છે.
કોડ્સ :

- (A) (A) અને (R) બંને સાચાં છે અને (R) એ (A) ની સાચી સમજૂતી છે.
- (B) (A) અને (R) બંને સાચાં છે પણ (R) એ (A) ની સાચી સમજૂતી નથી.
- (C) (A) સાચું છે પરંતુ (R) ખોટું છે.
- (D) (A) ખોટું છે પરંતુ (R) સાચું છે.

72. પછાત વર્ગોમાં 'ક્રિમી લેયર' ને જુદું પાડવા માટે નીચે પૈકીની કઈ સમિતિની રચના કરવામાં આવી હતી ?

- (A) જસ્ટીસ આર. એન. મિશ્રા સમિતિ
- (B) જસ્ટીસ આર. એન. માધોલકર સમિતિ
- (C) જસ્ટીસ રામનંદન સમિતિ
- (D) જસ્ટીસ રાજેન્દ્ર સાચર સમિતિ

73. નીચે પૈકીના કયા વિદ્વાને ભારતમાં ખેડૂતોની ચળવળો વિષે મહત્વપૂર્ણ અભ્યાસો કર્યા છે ?

- (A) સુબ્રત કે. મિત્ર
- (B) ગેલ ઓમવેદ
- (C) ટી. એન. ચતુર્વેદી
- (D) અમર્ત્ય સેન

74. Match List – I with List – II and select the correct answer from the codes given below.

**List – I
(Movement)**

- a. Gorkhaland
Movement
b. Kosala
Movement
c. Vidarbha
Movement
d. Bodoland
Movement

**List – II
(State)**

- i. Odisha
ii. West Bengal
iii. Assam
iv. Maharashtra

Codes :

	a	b	c	d
(A)	ii	i	iv	iii
(B)	i	ii	iii	iv
(C)	ii	iii	iv	i
(D)	iii	iv	ii	i

75. Which one among the following is wrongly paired ?

- (A) The Indian Political System – Norman D. Palmer
(B) The Political Economy of Development – Pranab Bardhan
(C) Democracy in India – Nirja G. Jayal
(D) The Success of India's Democracy – Myron Weiner

76. Who among the following is related to the Dalit Panthers Party ?

- (A) Raja Dhale
(B) Kanshiram
(C) Chirag Paswan
(D) Chaudhary Charan Singh

77. Who among the following has authored books on regional autonomy movements in India ?

- a. Myron Weiner b. Sanjib Baruah
c. Amit Prakash d. Rajesh Basrur

Codes :

(A)	a, b and d	(B)	b, c and d
(C)	a, b and c	(D)	a, c and d

74. યાદી I ને યાદી II સાથે જોડો અને નીચે આપેલા કોડ્સમાંથી સાચો જવાબ પસંદ કરો.

યાદી I
(ચળવળ)

યાદી II
(રાજ્ય)

- a. ગોરખાલેન્ડ ચળવળ i. ઓડિશા
b. કોશલા ચળવળ ii. પશ્ચિમ બંગાળ
c. વિદર્ભ ચળવળ iii. આસામ
d. બોડોલેન્ડ ચળવળ iv. મહારાષ્ટ્ર

કોડ્સ :

	a	b	c	d
(A)	ii	i	iv	iii
(B)	i	ii	iii	iv
(C)	ii	iii	iv	i
(D)	iii	iv	ii	i

75. નીચે માંથી કયું જોડકું ખોટી રીતે જોડવામાં આવ્યું છે ?

- (A) ધી ઇન્ડિયન પોલીટીકલ સીસ્ટમ – નોર્મન ડી. પામર
(B) ધી પોલીટીકલ ઇકોનોમી ઓફ ડેવલપમેન્ટ – પ્રનબ બર્ધન
(C) ડેમોક્રસીઇન ઇન્ડિયા – નીરજા જી. જ્યાલ
(D) ધી સક્સેસ ઓફ ઇન્ડિયાસ ડેમોક્રસી – માયરોન વીનર

76. નીચે પૈકીનું કોણ દલિત પેન્થર પક્ષ સાથે જોડાયેલું છે ?

- (A) રાજા ધાલે
(B) કાશીરામ
(C) ચિરાગ પાસવાન
(D) ચૌધરી ચરણ સિંઘ

77. નીચે પૈકી કોણે પ્રાદેશિક સ્વાયત્તા ચળવળો વિષે પુસ્તકો લખ્યાં છે ?

- a. માયરોન વીનર b. સંજીવ બરુઆ
c. અમિત પ્રકાશ d. રાજેશ બશરુર

કોડ્સ :

(A)	a, b અને d	(B)	b, c અને d
(C)	a, b અને c	(D)	a, c અને d

78. Which among the following is incorrect about the 'Towards Equality' Report ?

- (A) The Report was written by Veena Majumdar and Lotika Sarkar
- (B) The Report highlighted the need for a woman sensitive policy making
- (C) The Report highlighted the issue of missing women
- (D) The Report proposed for reservation of seats for women in the Parliament and Legislative Assemblies

79. Which among the following statements relating to the argument of Rajni Kothari in his work 'Politics in India' is incorrect ?

- (A) He used a structural-functional framework to explain the nature of Indian politics
- (B) It described the Indian political system as working around a 'dynamic core' of institutions characterised by the dominance of the Indian National Congress
- (C) There was dissent from the peripheries with opposition parties independent of Congress groups
- (D) The emphasis was on coalition building in Indian political system

80. Who authored the book, 'Protest and Change : Studies in Social Movements' ?

- (A) Stanley A. Kochanek
- (B) T. K. Oomen
- (C) Ramachandra Guha
- (D) Marc Galanter

78. 'ટુવર્ડ્સ ઇક્વાલિટી' અહેવાલના સંદર્ભે નીચેમાંથી શું ખોટું છે ?

- (A) આ અહેવાલ વીણા મજુમદાર અને લોતિકા શંકરે લખ્યો હતો.
- (B) આ અહેવાલે મહિલાઓ પ્રત્યે સંવેદનશીલ એવી નીતિઓના નિર્માણની જરૂરતને આગળ કરી
- (C) ખોવાઈ ગયેલી મહિલાના મુદ્દાને આ અહેવાલે આગળ કર્યો
- (D) આ અહેવાલે સંસદ અને વિધાનસભામાં મહિલાઓ માટે બેઠક અનામત રાખવાનો પ્રસ્તાવ આપ્યો.

79. રજની કોઠારીનાં પુસ્તક 'પોલીટીક્સ ઇન ઇન્ડિયા' માં આપવામાં આવેલી દલીલો સંદર્ભે નીચે પૈકીનું કયું વિધાન સાચું નથી ?

- (A) ભારતના રાજકારણની પ્રકૃતિને સમજાવવામાં તેમણે સ્ટ્રક્ચરલ - ફંક્શનલ અભિગમનો ઉપયોગ કર્યો.
- (B) આ પુસ્તકમાં ભારતની રાજકીય પ્રણાલીને ભારતીય રાષ્ટ્રીય કોંગ્રેસ દ્વારા પ્રભાવિત સંસ્થાઓના 'ગતિશીલ કેન્દ્ર-ભાગ' આસપાસ કાર્યસ્થિત દર્શાવવામાં આવી છે.
- (C) કોંગ્રેસ જૂથોથી મુક્ત એવા વિરોધી પક્ષો દ્વારા હાંસિયામાંથી અસમંતિ રજૂ કરવામાં આવી.
- (D) કોએલીશન બનાવવા માટે ભારતની રાજકીય પ્રણાલીમાં ભાર મુકવામાં આવ્યો હતો.

80. નીચેમાંથી કોણે 'પ્રોટેસ્ટ એન્ડ ચેન્જ : સ્ટડીઝ ઇન સ્પેશિયલ મુવમેન્ટ્સ' પુસ્તક લખ્યું છે ?

- (A) સ્ટેનલી એ. કોચાનક
- (B) ટી. કે. ઉમન
- (C) રામચન્દ્ર ગુહા
- (D) માર્ક ગેલેન્ટર

81. Dwight Waldo called New Public Administration as
(A) New Catholicism
(B) New Romanticism
(C) New Humanism
(D) New Socialism
82. Who among the following is not a protagonist of the managerial view of Public Administration ?
(A) Herbert Simon (B) Smithburg
(C) Luther Gulick (D) Henry Fayol
83. Who wrote the book, "Introduction to the Study of Public Administration" ?
(A) Woodrow Wilson
(B) W. F. Willoughby
(C) L. D. White
(D) F. J. Goodnow

84. Match List – I with List – II and select the correct answer from the codes given below.

List – I	List – II
a. Delegation	i. Monitoring subordinates
b. Supervision	ii. Directing human efforts towards common goals
c. Co-ordination	iii. Authority is revocable by boss
d. Leadership	iv. The orderly arrangement of group efforts

Codes :

	a	b	c	d
(A)	iii	i	iv	ii
(B)	i	iii	ii	iv
(C)	ii	iv	i	iii
(D)	iv	ii	iii	i

81. ડવાઈટ વાલ્ડો નવા જાહેર વહીવટને આ રીતે વર્ણવે છે....
(A) નવો કેથોલિકવાદ
(B) નવો રોમેન્ટિક વાદ
(C) નવો માનવતાવાદ
(D) નવો સમાજવાદ

82. નીચેનામાંથી કોણ જાહેર વહીવટના સંચાલકીય દ્રષ્ટિકોણના સમર્થક નથી ?
(A) હર્બટ સાયમન (B) સ્મીથ બર્ગ
(C) લ્યુથર ગુલિક (D) હેનરી ફેયોલ

83. 'ઇન્ટ્રોડક્શન ટુ ધ સ્ટડી ઓફ પબ્લિક એડમિનિસ્ટ્રેશન' પુસ્તક કોણે લખ્યું હતું ?
(A) વુડ્રો વિલ્સન
(B) ડબલ્યુ એફ. વિલોબી
(C) એલ. ડી. વ્હાઈટ
(D) એફ. જી. ગુડનાઉ

84. યાદી I અને યાદી II ની તુલના કરો અને નીચે આપેલા કોડમાંથી સાચો જવાબ પસંદ કરો.

યાદી I	યાદી II
a. સત્તાની સોંપણી	i. હાથ નીચેના કર્મચારીઓનું નિયંત્રણ
b. દેખરેખ	ii. સામુહિક લક્ષ્યોની પ્રાપ્તિ તરફ માનવ પ્રયત્નોની દોરવણી
c. સમન્વય	iii. સત્તા ઉપરી અધિકારી દ્વારા રદ કરી શકાય છે.
d. નેતૃત્વ	iv. સામુહિક પ્રયત્નોની વ્યવસ્થિત ગોઠવણી

કોડ્સ :

	a	b	c	d
(A)	iii	i	iv	ii
(B)	i	iii	ii	iv
(C)	ii	iv	i	iii
(D)	iv	ii	iii	i

85. The informal channel of communication is also known as

- (A) Nerve line (B) Loop line
(C) Feedback (D) Grapevine

86. The theory of 'Prismatic society' is based on which of the following ?

- (A) Historical studies of public administration in different societies
(B) Study of public services in developed and developing countries
(C) Institutional comparison of public administration in developed countries
(D) Structural-functional analysis of public administration in developing countries

87. Given below are two statements, one labelled as Assertion (A) and the other labelled as Reason (R). Choose the correct answer from the codes given below.

Assertion (A) : According to Max Weber, organisation is essentially characterised by constructive conflict.

Reason (R) : Organisation involves division of work among a group of people.

Codes :

- (A) Both (A) and (R) are true and (R) is the correct explanation of (A)
(B) Both (A) and (R) are true, but (R) is not the correct explanation of (A)
(C) (A) is true, but (R) is false
(D) (A) is false, but (R) is true

85. સંદેશ વ્યવહારની અનૌપચારિક ચેનલ ને અન્ય નામે પણ ઓળખવામાં આવે છે.....

- (A) નર્વ લાઈન (B) લુપ લાઈન
(C) ફીડબેક (D) ગ્રેપ વાઈન

86. પ્રિઝમેટીક સમાજનો સિદ્ધાંત નીચેનામાંથી શેના ઉપર આધારિત છે ?

- (A) ભિન્ન - ભિન્ન સમાજોમાં જાહેર વહીવટનો ઐતિહાસિક અભ્યાસ
(B) વિકસીત અને વિકાસશીલ દેશોમાં જાહેર સેવાઓનો અભ્યાસ
(C) વિકસીત દેશોમાં જાહેર વહીવટની સંસ્થાકીય સરખામણી
(D) વિકાસશીલ દેશોમાં જાહેર વહીવટનું માળખાકીય-કાર્યાત્મક વિશ્લેષણ

87. નીચે આપેલા કથનોમાંથી એક વિધાન (A) છે અને બીજું કારણ (R) છે. નીચે આપેલા કોડ્સ માંથી સાચો જવાબ પસંદ કરો.

વિધાન (A) : મેક્સવેબરના મતે સંગઠન આવશ્યક રીતે રચનાત્મક સંઘર્ષ થી ઓળખાય છે.

કારણ (R) : સંગઠનમાં માનવી સમૂહો વચ્ચે કામની વહેંચણી હોય છે.

કોડ્સ :

- (A) (A) અને (R) બંને સાચાં છે અને (R) એ (A) ની સાચી સમજૂતિ છે.
(B) (A) અને (R) બંને સાચાં છે પણ (R) એ (A) ની સાચી સમજૂતિ નથી.
(C) (A) સાચું છે પરંતુ (R) ખોટું છે.
(D) (A) ખોટું છે પરંતુ (R) સાચું છે.

88. What is the first systematic conceptual model of human motivation ?

- (A) Theory Z
- (B) Taylorism
- (C) Maslow's need hierarchy
- (D) Herzberg's hygiene theory

89. Match List – I with List – II and select the correct answer from the codes given below.

List – I (Theory)	List – II (Features)
a. Max Weber's Bureaucratic theory	i. Efficiency and Economy
b. Public choice theory	ii. Internal Accountability
c. Scientific management theory	iii. Efficiency, Economy and Effectiveness
d. New public management theory	iv. Self-serving Bureaucracy

Codes :

	a	b	c	d
(A)	iii	iv	i	ii
(B)	ii	iv	i	iii
(C)	iv	ii	iii	i
(D)	ii	iv	iii	i

90. Who carried out the systematic study of 'conflict in the organisation' ?

- (A) Max Weber
- (B) F. W. Taylor
- (C) Luther Gullick
- (D) Mary Parker Follett

88. માનવ અભિપ્રેરણાનો પ્રથમ પદ્ધતિસરનો ખ્યાલાત્મક નમૂનો કયો હતો ?

- (A) થીયરી ઝેડ
- (B) ટેલરીઝમ
- (C) મેસ્લો નો જરૂરિયાતનો પદાનુક્રમ
- (D) હર્ઝબર્ગનો આરોગ્યનો સિદ્ધાંત

89. યાદી I અને યાદી II ની તુલના કરો અને નીચે આપેલા કોડમાંથી સાચો જવાબ પસંદ કરો.

યાદી I (સિદ્ધાંત)	યાદી II (લક્ષણો)
a. મેક્સવેબરનો નોકરીશાહી સિદ્ધાંત	i. કાર્યક્ષમતા અને કરકસર
b. જાહેર પસંદગીનો સિદ્ધાંત	ii. આંતરિક ઉત્તરદાયિત્વ
c. વૈજ્ઞાનિક સંચાલનનો સિદ્ધાંત	iii. કાર્યક્ષમતા, કરકસર અને અસરકારકતા
d. નવો જાહેર સંચાલનનો સિદ્ધાંત	iv. સ્વયંસેવા આપતી નોકરશાહી

કોડ્સ :

	a	b	c	d
(A)	iii	iv	i	ii
(B)	ii	iv	i	iii
(C)	iv	ii	iii	i
(D)	ii	iv	iii	i

90. નીચેનામાંથી કોણે 'સંગઠનમાં સંઘર્ષ' નો પદ્ધતિસર અભ્યાસ હાથ ધર્યો હતો ?

- (A) મેક્સ વેબર
- (B) એફ. ડબલ્યુ. ટેલર
- (C) લ્યુથર ગુલિક
- (D) મેરી પાર્કર ફોલેટ

91. Given below are two statements, one labelled as Assertion (A) and the other labelled as Reason (R). Select the correct answer from the codes given below.

Assertion (A) : The Central Bureau of Investigation is a statutory body.

Reason (R) : The CBI derives its powers from the Delhi Special Police Establishment Act, 1946.

Codes :

- (A) Both (A) and (R) are true and (R) is the correct explanation of (A)
(B) Both (A) and (R) are true, but (R) is not the correct explanation of (A)
(C) (A) is true, but (R) is false
(D) (A) is false, but (R) is true

92. Which of the following programmes are covered under the National Food Security Act, 2013 ?

- a. Midday Meal Scheme
b. Public Distribution System
c. Integrated Child Development Schemes
d. Vayoshri Yojana

Codes :

- (A) a, b, c and d
(B) a, b and c
(C) a, c and d
(D) a, b and d

91. નીચે આપેલા કથનોમાંથી એક વિધાન (A) છે અને બીજું કારણ (R) છે. નીચે આપેલા કોડ્સ માંથી સાચો જવાબ પસંદ કરો.

વિધાન (A) : સેન્ટ્રલ બ્યુરો ઓફ ઇન્વેસ્ટીગેશન કાનૂન-સ્થાપિત સંસ્થા છે.

કારણ (R) : સી.બી.આઈ. તેની સત્તા દિલ્હી સ્પેશિયલ પોલિસ એસ્ટાબ્લિશમેન્ટ એક્ટ, ૧૯૪૬, માંથી મેળવે છે.

કોડ્સ :

- (A) (A) અને (R) બંને સાચાં છે અને (R) એ (A) ની સાચી સમજૂતી છે.
(B) (A) અને (R) બંને સાચાં છે પણ (R) એ (A) ની સાચી સમજૂતી નથી.
(C) (A) સાચું છે પરંતુ (R) ખોટું છે.
(D) (A) ખોટું છે પરંતુ (R) સાચું છે.

92. નીચે પૈકીના કયા કાર્યક્રમો 'નેશનલ ફૂડ સીક્યોરિટી એક્ટ, ૨૦૧૩' અંતર્ગત આવે છે?

- a. મધ્યાહ્ન ભોજન યોજના
b. જાહેર વિતરણ વ્યવસ્થા
c. એકત્રિત બાળ વિકાસ યોજના
d. વયોશ્રી યોજના

કોડ્સ :

- (A) a, b, c અને d
(B) a, b અને c
(C) a, c અને d
(D) a, b અને d

93. Match List – I with List – II and select the correct answer from the codes given below.

List – I	List – II
a. The Companies Act	i. 1988
b. The Benami Transactions (Prohibition) Act	ii. 2002
c. Prevention of Money Laundering Act	iii. 2011
d. Whistle Blowers Protection Act	iv. 2013

Codes :

	a	b	c	d
(A)	iv	i	ii	iii
(B)	i	ii	iv	iii
(C)	ii	iii	i	iv
(D)	iii	iv	ii	i

94. The Central Vigilance Commission was set up by

- (A) Act of Parliament
- (B) Constitutional Provision
- (C) Recommendation of Santhanam Committee
- (D) Executive Resolution

95. Regarding Indian cyber security, which governmental agency is responsible for co-ordinating responses to cyber security incidents, conducting cyber forensics and ensuring the security of critical information infrastructure in the country ?

- (A) National Technical Research Organisation
- (B) National Cyber Co-ordination Centre
- (C) India Cyber Emergency Response Team
- (D) Cyber and Information System Division

93. યાદી I અને યાદી II સાથે જોડો અને નીચે આપેલા કોડમાંથી સાચો જવાબ પસંદ કરો.

યાદી I	યાદી II
a. કંપનીસ કાયદો	i. 1988
b. બેનામી વ્યવહારો (પ્રતિબંધ) કાયદો	ii. 2002
c. નાણાંના લાઉન્ડરીંગ નિવારણ કાયદો	iii. 2011
d. વ્હીસલ બ્લોઅર સુરક્ષા કાયદો	iv. 2013

કોડ્સ :

	a	b	c	d
(A)	iv	i	ii	iii
(B)	i	ii	iv	iii
(C)	ii	iii	i	iv
(D)	iii	iv	ii	i

94. કેન્દ્રિય તકેદારી આયોગની રચના શેના અંતર્ગત કરવામાં આવી હતી ?

- (A) સંસદના કાયદા દ્વારા
- (B) બંધારણીય જોગવાઈ દ્વારા
- (C) સંથાનમ સમિતિની ભલામણ દ્વારા
- (D) કારોબારી ઠરાવ દ્વારા

95. ભારતીય સાયબર સુરક્ષાના સંદર્ભમાં સાયબર સુરક્ષા માટેના પ્રતિભાવોનો સમન્વય, સાયબર ફોરેન્સિક હાથ ધરવું અને દેશના જટિલ માહિતી સુરક્ષા કરવી - આ કાર્યો માટે નીચેનામાંથી કઈ સરકારી સંસ્થા જવાબદાર છે ?

- (A) રાષ્ટ્રિય ટેકનીકલ સંશોધન સંગઠન
- (B) રાષ્ટ્રિય સાયબર સમન્વય કેન્દ્ર
- (C) ભારતીય સાયબર ઈમરજન્સી રીસ્પોન્સ ટીમ
- (D) સાયબર અને માહિતી પ્રણાલી ડીવીઝન

96. Arrange the following Committees which were appointed on Panchayati Raj in chronological order according to their year of appointment. Select the correct answer from the codes given below.

- a. G. V. K. Rao Committee
- b. Ashok Mehta Committee
- c. L. M. Singhvi Committee
- d. Balvant Rai Mehta Committee

Codes :

- (A) a, b, d, c
- (B) c, a, d, b
- (C) d, b, a, c
- (D) b, d, c, a

97. Which of the following statements about social audit is not true ?

- (A) Social audit is a form of citizen participation with a focus on government performance
- (B) Social audit is a dynamic process
- (C) Social audit is a tool to improve an organisation's ethical performance
- (D) Social audit is also known as jansunwai

96. તેમની રચનાના વર્ષને ધ્યાનમાં રાખીને, પંચાયતી રાજ પરની નીચેની સમિતિઓને ચઢતા અનુક્રમમાં ગોઠવો. સાચો જવાબ નીચે આપેલા કોડ્સમાંથી પસંદ કરો.

- a. જી. વી. કે. રાવ સમિતિ
- b. અશોક મહેતા સમિતિ
- c. એલ. એમ. સીંઘવી સમિતિ
- d. બલવંતરાય મહેતા સમિતિ

કોડ્સ :

- (A) a, b, d, c
- (B) c, a, d, b
- (C) d, b, a, c
- (D) b, d, c, a

97. સોશિયલ ઓડિટ માટે આપેલા નીચે પૈકીના વિધાનોમાંથી કયું વિધાન સાચું નથી ?

- (A) સરકારની કામગીરી પર ફોકસ સાથે, સોશિયલ ઓડિટ એક પ્રકારનું જન-હિસ્સેદારીનું સ્વરૂપ
- (B) સોશિયલ ઓડિટ એક ગતિશીલ પ્રક્રિયા છે.
- (C) સંગઠનની નૈતિક સુધારણા માટે સોશિયલ ઓડિટ એક સાધન છે.
- (D) સોશિયલ ઓડિટને જન-સુનવાઈ તરીકે પણ ઓળખવામાં આવે છે.

98. Which of the following statements about NITI Aayog is true ?

- (A) NITI Aayog consists of Prime Minister, Chief Ministers of all States, Union Cabinet Ministers in-charge of identified Ministries and Chairpersons of SC/ST/OBC Commissions
- (B) Research Wing, Consultancy Wing and Team India Wing are the Specialized Wings of the NITI Aayog
- (C) Chief Executive Officer of the NITI Aayog is appointed by the Lok Sabha
- (D) All states are mandated to submit their development plans to NITI Aayog

99. Which of the following statements is not true with regard to the Central Information Commission ?

- (A) It can order an enquiry into any matter if there are reasonable grounds
- (B) It has the power of seeking compliance of its decisions from the public authority
- (C) It can issue orders to political parties to provide information sought by the applicants
- (D) It has the power of acting as a civil court in designated matters

100. The Lokayukta and Uplokayukta Act was first passed by

- (A) Maharashtra (B) Kerala
- (C) West Bengal (D) Odisha

98. નીતિ આયોગના સંદર્ભે નીચે પૈકીનું કયું વિધાન સાચું છે ?

- (A) નીતિ આયોગના સભ્યો તરીકે પ્રધાનમંત્રી, રાજ્યના મુખ્ય મંત્રીઓ, સૂચિત કરવામાં આવેલ ખાતાના પદભાર ધરાવતા સંઘીય મંત્રીમંડળના કેબિનેટ કક્ષાના પ્રધાનો, એસ. સી./એસ. ટી./ઓબીસી કમિશનના અધ્યક્ષો હોય છે.
- (B) રીસર્ચ વીંગ, કન્સલ્ટન્સી વીંગ અને ટીમ ઇન્ડિયા વીંગ નીતિ આયોગની વિશિષ્ટ શાખાઓ છે.
- (C) નીતિ આયોગના ચીફ એક્ઝીક્યુટીવ ઓફિસરની નીમણૂક લોકસભા દ્વારા કરવામાં આવે છે.
- (D) તમામ રાજ્યોએ તેમના વિકાસની યોજનાઓ નીતિ આયોગ સમક્ષ રજૂ કરવી પડે છે.

99. કેન્દ્રીય માહિતી આયોગના સંદર્ભે નીચેમાંથી કયું વિધાન સાચું નથી ?

- (A) જો વ્યાજબી કારણો હોય તો તે કોઈપણ બાબત માટે તપાસ કરાવી શકે છે.
- (B) જાહેર અધિકાર ક્ષેત્રો પાસેથી તેના નિર્ણયોનો અમલ કરાવવાની સત્તા તેની પાસે છે.
- (C) અરજદારે માગેલી માહિતી પૂરી પાડવા માટે તે રાજકીય પક્ષોને હુકમ કરી શકે છે.
- (D) સૂચિત બાબતોમાં એક દિવાની અદાલત તરીકે કાર્ય કરવાનો તેણે અધિકાર છે.

100. કયા રાજ્યે સૌ પ્રથમ લોકાયુક્ત અને ઉપ-લોકાયુક્ત કાનૂનને પસાર કર્યો ?

- (A) મહારાષ્ટ્ર (B) કેરલા
- (C) પશ્ચિમ બંગાળ (D) ઓડિશા

Space for Rough Work

